

ต้นทุนการปลูกมันฝรั่งบนพื้นราบ

ในการศึกษาต้นทุนและผลตอบแทนจากการปลูกมันฝรั่งในภาคเหนือของประเทศไทย ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ที่ได้จากการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้ปลูกมันฝรั่ง จากอำเภอสันทราย อำเภอแม่แตง และอำเภอฝาง จังหวัดเชียงใหม่ ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะการปลูกมันฝรั่งบนพื้นราบ ปีการเพาะปลูก 2528/2529 ซึ่งแบ่งพันธุ์มันฝรั่งที่ใช้เพาะปลูกออกเป็น 3 พันธุ์ คือ พันธุ์สปุนต้า พันธุ์เค็นนี่เบค และพันธุ์รัสเซท เบอร์แมงค์ โดยพันธุ์สปุนต้า จะใช้ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เกษตรกรใน 3 อำเภอข้างต้น ส่วนพันธุ์เค็นนี่เบค และพันธุ์รัสเซท เบอร์แมงค์ จะใช้ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เกษตรกรในอำเภอซึ่งเป็นแหล่งส่งเสริมการปลูก คือ อำเภอฝางสำหรับพันธุ์เค็นนี่เบค และอำเภอสันทรายสำหรับพันธุ์รัสเซท เบอร์แมงค์ การศึกษาได้ทำในรายละเอียดต่อไปนี้

ส่วนประกอบของต้นทุนการปลูกมันฝรั่งบนพื้นราบ

การจำแนกประเภทของต้นทุน อาจจำแนกออกได้ในลักษณะต่าง ๆ ได้แก่ การจำแนกตามลักษณะของรายจ่าย การจำแนกตามความสัมพันธ์ที่มีต่อผลผลิต การจำแนกตามวงบัญชี การจำแนกตามความโน้มเอียงที่รายจ่ายนั้นจะเปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณการผลิต การจำแนกตามแผนการผลิตและการดำเนินงาน การจำแนกตามความประสงค์ในการควบคุมต้นทุนและวิเคราะห์ต้นทุน และการจำแนกตามความต้องการเกี่ยวกับการวางแผนและการตัดสินใจ¹

เนื่องจากการปลูกมันฝรั่งบนพื้นราบเป็นการปลูกในระยะสั้น คือ ระยะเวลาตั้งแต่ปลูกจนกระทั่งเก็บเกี่ยวผลผลิต ใช้เวลาประมาณ 3 เดือน การนำข้อมูลต้นทุนมาวิเคราะห์ผลตอบแทน

---

¹ เพ็ญแข สนิทวงศ์ ณ อยุธยา, ศาสตราจารย์, การบัญชีต้นทุน หน้า 11, กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, พฤษภาคม 2529

จะใช้ต้นทุนทั้งหมด ดังนั้นในการวิเคราะห์เกี่ยวกับต้นทุนการปลูกมันฝรั่งบนพื้นราบ จึงจำแนกประเภทของต้นทุนออกตามลักษณะของรายจ่ายที่เกิดขึ้น ซึ่งประกอบด้วย

1. ค่าหัวพันธุ์ ในการปลูกมันฝรั่งบนพื้นราบทั้ง 3 พันธุ์ จำนวนหัวพันธุ์ที่ใช้ปลูกในเนื้อที่ 1 ไร่ และราคาหัวพันธุ์ต่อกิโลกรัม จะแตกต่างกันไป สำหรับปีการเพาะปลูก 2528/2529 พันธุ์สปุนต้า จำนวนหัวพันธุ์ที่ใช้ปลูกในเนื้อที่ 1 ไร่ ขึ้นอยู่กับกลีกรแต่ละคนว่าจะใช้จำนวนเท่าใด โดยหัวพันธุ์สปุนต้า กลีกรจะซื้อได้จากบริษัทจังหวัดในราคา กิโลกรัมละ 28.00 บาท พันธุ์คีนีเบค จำนวนหัวพันธุ์ที่ใช้ปลูกในเนื้อที่ 1 ไร่ จะเป็นไปตามข้อกำหนดของบริษัทแปรรูป คือ 100 กิโลกรัม ในเนื้อที่ 1 ไร่ โดยกลีกรจะซื้อหัวพันธุ์คีนีเบคได้จากบริษัทแปรรูปในราคา กิโลกรัมละ 11.00 บาท และพันธุ์รัสเซีย เบอร์แมงค์ กลีกรจะใช้หัวพันธุ์ 90 กิโลกรัมในเนื้อที่ 1 ไร่ ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดของโครงการหลวง โดยหัวพันธุ์รัสเซีย เบอร์แมงค์ กลีกรจะซื้อได้จากโครงการหลวง ในราคา กิโลกรัมละ 23.00 บาท

2. ค่าแรงงานในการเตรียมดินและหัวพันธุ์จนกระทั่งเก็บเกี่ยวและคัดขนาดบรรจุ จะแยกตามประเภทของการใช้งาน โดยแรงงานที่ใช้ประกอบด้วยแรงงานเครื่องจักรและแรงงานคน แรงงานเครื่องจักรที่ใช้ไปในการปลูกจะมีเฉพาะค่าแรงงานในการเตรียมดิน ส่วนแรงงานคน ซึ่งเป็นแรงงานส่วนใหญ่ที่ใช้ในการปลูกมันฝรั่ง มีทั้งแรงงานจ้างและแรงงานในครัวเรือนของกลีกรเอง อัตราค่าจ้างสำหรับแรงงานคน จะใช้อัตราค่าจ้างแรงงานบนพื้นราบภายในท้องถิ่น ในการคำนวณค่าแรงงาน ซึ่งจะแตกต่างกันไปในแต่ละอำเภอ โดยอำเภอสนทรายอัตราค่าจ้างแรงงานชายจะเท่ากับ 50 บาทต่อวัน และแรงงานหญิงจะเท่ากับ 40 บาทต่อวัน ส่วนอำเภอแม่แตงและอำเภอฝาง อัตราค่าจ้างแรงงานจะเท่ากัน คือ อัตราค่าจ้างแรงงานชายจะเท่ากับ 40 บาทต่อวัน และแรงงานหญิงจะเท่ากับ 30 บาทต่อวัน ส่วนแรงงานในครัวเรือนของกลีกรเอง จะมีการประเมินค่าแรงงานให้ด้วยตามอัตราค่าจ้างที่กล่าวข้างต้น ทั้งนี้เพราะหากไม่มีแรงงานจำนวนนี้ กลีกรจะต้องจ้างแรงงานจากภายนอกมาช่วยในการเพาะปลูกเพิ่มมากขึ้น ค่าแรงงานในการเตรียมดินและหัวพันธุ์จนกระทั่งเก็บเกี่ยวและคัดขนาดบรรจุสามารถแยกเป็นค่าแรงงานในแต่ละขั้นตอนได้ดังนี้

2.1 ค่าแรงงานในการเตรียมดินและขึ้นแปลง เป็นค่าจ้างแรงงานที่จ่ายในขั้นต้น ในขั้นนี้กลีกรจะใช้แรงงานเครื่องจักร โดยการจ้างเหมารถแทรกเตอร์มาทำการไถพลิกหน้าดินเพื่อเตรียมดินปลูก ทั้งนี้เพราะกลีกรส่วนมากไม่มีรถแทรกเตอร์เป็นของตนเอง และ

หลังจากที่มีการเตรียมดินปลูกแล้ว กลสิกรจะทำการขึ้นแปลงปลูกโดยใช้แรงงานคน

2.2 ค่าแรงงานในการเตรียมหัวพันธุ์ เป็นค่าจ้างแรงงานที่เกิดขึ้นจากการที่กลสิกรใช้แรงงานคนไปในการผ่าหัวพันธุ์ และนำขึ้นส่วนที่ผ่าไปชำ เพื่อให้หน่อที่แตกออกมามีความยาวพอสมควรขณะนำไปปลูก

2.3 ค่าแรงงานในการปลูก เป็นค่าจ้างแรงงานที่เกิดขึ้นเมื่อมีการลงมือปลูกซึ่งประกอบด้วยการขุดหลุม ปลูก และให้น้ำหลังจากปลูกเสร็จ ในขั้นนี้กลสิกรจะอาศัยแรงงานคน

2.4 ค่าแรงงานในการดูแลรักษา ขั้นตอนนี้จะประกอบไปด้วยค่าจ้างแรงงานคนที่กลสิกรจ่ายไปเพื่อการพูนโคน ให้น้ำ และพ่นยา

2.5 ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยวและคัดขนาดบรรจุ เป็นค่าจ้างแรงงานที่เกิดขึ้นจากการใช้แรงงานคนไปในการเก็บเกี่ยวผลผลิต รวมถึงการคัดขนาดบรรจุที่จำเป็นสำหรับการนำผลผลิตออกจำหน่าย ซึ่งขั้นตอนนี้เฉพาะพันธุ์สับนัต้า กลสิกรผู้ปลูกจะมีค่าจ้างแรงงานเฉพาะแรงงานคนที่ใช้ไปในการเก็บเกี่ยวเท่านั้น ส่วนแรงงานที่ใช้ไปในการคัดขนาดบรรจุจะไม่เกิดขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากพ่อค้าที่มารับซื้อมันฝรั่งพันธุ์สับนัต้ามักจะซื้อแบบคละกันไปไม่แยกเกรด

3. ค่าวัสดุการเกษตร วัสดุการเกษตรนี้จัดเป็นวัสดุสิ้นเปลืองที่ใช้ในการเพาะปลูกมันฝรั่ง ซึ่งใช้แล้วจะหมดไปกับการเพาะปลูก ค่าใช้จ่ายในด้านวัสดุการเกษตรนี้ ได้แก่

3.1 ค่าปุ๋ย กลสิกรผู้ปลูกมันฝรั่งมักมีการใส่ปุ๋ยในช่วงของการปลูกและการพูนโคน ทั้ง 2 ครั้ง นอกจากนั้นแล้วแต่กลสิกรแต่ละรายอาจจะมีการใส่ปุ๋ยมากกว่านี้

3.2 ค่ายาป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู การปลูกมันฝรั่งในช่วงของการดูแลรักษา กลสิกรมักพ่นยาเพื่อป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูที่จะมาทำความเสียหายให้กับต้นมันฝรั่งภายหลังการให้น้ำแล้ว

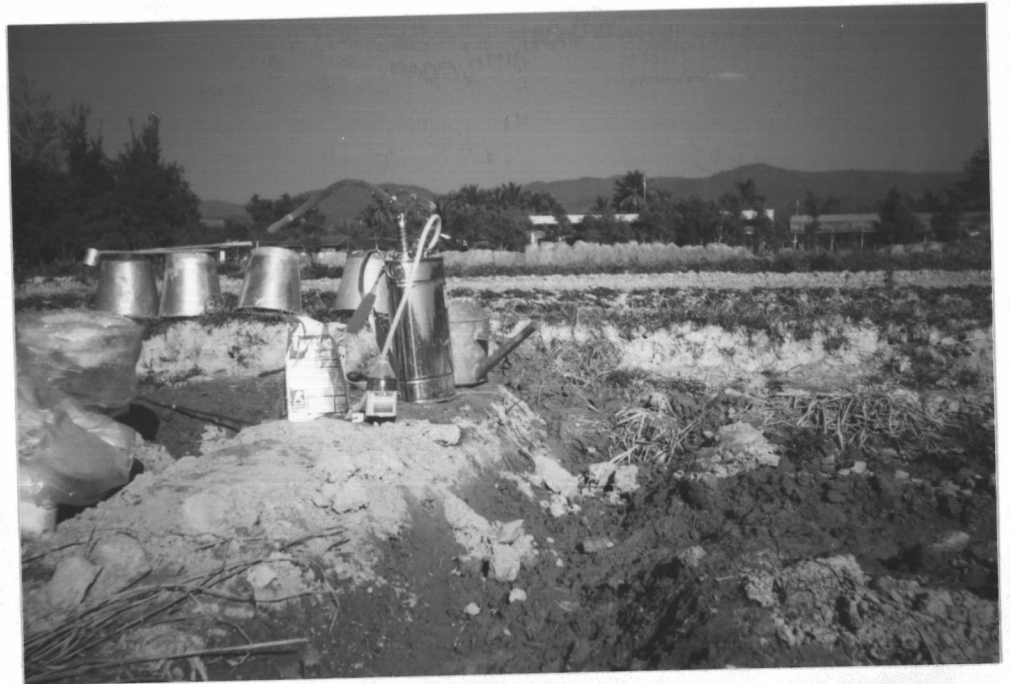
4. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เป็นค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับการเพาะปลูกมันฝรั่งโดยตรง แต่ในการปลูกมันฝรั่งก็จะมีค่าใช้จ่ายประเภทนี้เกิดขึ้น และถือเป็นส่วนหนึ่งของต้นทุนการปลูก ค่าใช้จ่ายประเภทนี้ ได้แก่

4.1 ค่าเช่าที่ดิน กลสิกรที่ทำการเพาะปลูกมันฝรั่งบนพื้นราบใน 3 อำเภอที่ใช้เป็นข้อมูลในการศึกษานั้น จากการสอบถามพบว่ากลสิกรต่างเป็นเจ้าของที่ดินซึ่งได้จับจอง

และตกทอดกันมาตั้งแต่บรรพบุรุษ อีกทั้งการเช่าที่ดินในเขตที่ทำการสำรวจมีน้อย แต่เนื่องจากที่ดินเป็นปัจจัยที่สำคัญในการปลูกมันฝรั่ง จึงต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่ได้รับจากการใช้ที่ดินและนำค่าใช้จ่ายที่เสียไปกับการใช้ที่ดินในการเพาะปลูกมันฝรั่งคำนวณเป็นต้นทุนการปลูกด้วย โดยจะคำนวณจากค่าเช่าที่ดินบนพื้นราบต่อไร่ภายในท้องถื่น ซึ่งจะแตกต่างกันไปในแต่ละอำเภอ โดยอำเภอสันทรายและอำเภอแม่แตง เนื่องจากค่าเช่าที่ดินต่อไร่เป็นค่าเช่าต่อปี ในอัตราไร่ละ 1,000.00 บาท การคำนวณค่าเช่าที่ดินต่อไร่ จึงต้องคำนวณเฉพาะระยะเวลาที่ใช้ในการเพาะปลูกมันฝรั่ง ซึ่งจะคำนวณตามระยะเวลาของการเก็บเกี่ยวผลผลิตเป็นหลัก คือ ระยะเวลาตั้งแต่ปลูกจนกระทั่งเก็บเกี่ยวผลผลิต ใช้เวลาประมาณ 3 เดือน ดังนั้นค่าเช่าที่ดินบนพื้นราบต่อไร่ในอำเภอสันทรายและอำเภอแม่แตงก็จะเท่ากับ 250.00 บาท ส่วนอำเภอฝาง ค่าเช่าที่ดินบนพื้นราบเฉพาะใช้ปลูกมันฝรั่งจะเท่ากับไร่ละ 200.00 บาท

4.2 ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร คำนวณจากมูลค่าของอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ทางการเกษตรที่กลีกรมีไว้ใช้ในการเพาะปลูกมันฝรั่ง ที่สำคัญได้แก่ เครื่องพ่นยา จอบ และถังน้ำ โดยใช้วิธีการคำนวณค่าเสื่อมราคาตามวิธีเส้นตรง (Straight-line Method) และคำนวณค่าเสื่อมราคาเฉพาะระยะเวลาที่ใช้ในการเพาะปลูกมันฝรั่ง ซึ่งจะคำนวณตามระยะเวลาของการเก็บเกี่ยวผลผลิตเป็นหลัก คือ ระยะเวลาใช้งานประมาณ 3 เดือน

4.3 ค่าเครื่องมือเล็ก ๆ น้อย ๆ ทางกรเกษตร ความหมายในที่นี้หมายถึงเครื่องมือที่ใช้แล้วจะหมดไปกับการเพาะปลูกมันฝรั่ง ที่สำคัญได้แก่ จัน ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการให้น้ำ โดยการเพาะปลูกมันฝรั่งบนพื้นราบ กลีกรจะใช้จันประมาณ 2 อันต่อเนื้อที่เพาะปลูก 1 ไร่ ราคาจันจะใช้ราคาภายในท้องถื่น ซึ่งจะแตกต่างกันไปในแต่ละอำเภอ โดยอำเภอสันทราย ราคาจันอันละ 5.00 บาท อำเภอแม่แตง ราคาจันอันละ 7.00 บาท และอำเภอฝาง ราคาจันอันละ 10.00 บาท

ภาพที่ 20 เครื่องพ่นยาและถังน้ำ

ภาพที่ 21 จัน

การวิเคราะห์ต้นทุนการปลูกมันฝรั่งบนพื้นที่ราบ

จะทำการวิเคราะห์ต้นทุนการปลูกต่อไร่ และต้นทุนการปลูกต่อกิโลกรัมของการปลูกมันฝรั่งบนพื้นที่ราบโดยใช้พันธุ์ที่แตกต่างกัน คือ พันธุ์สปุนต้า พันธุ์เคินนีเบค และพันธุ์รัสเซีย เบอร์แมงค์ โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ คือ

พันธุ์สปุนต้า

พันธุ์สปุนต้า เป็นพันธุ์มันฝรั่งที่กลีกรในจังหวัดเชียงใหม่ปลูกกันโดยทั่วไป ในการศึกษาครั้งนี้ สำหรับต้นทุนการปลูกมันฝรั่งพันธุ์สปุนต้าบนพื้นที่ราบ จะคำนวณโดยเฉลี่ยจากต้นทุนการปลูกรวม 3 อำเภอ คือ อำเภอสันทราย อำเภอแม่แตง และอำเภอฝาง จากตารางที่ 3.1-3.6 จะเห็นได้ว่า ต้นทุนการปลูกมันฝรั่งพันธุ์สปุนต้าบนพื้นที่ราบสำหรับอำเภอสันทราย จะมีต้นทุนการปลูกดังนี้ คือ ต้นทุนการปลูกเฉลี่ยไร่ละ 7,849.63 บาท ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 3,159.96 กิโลกรัม ดังนั้นต้นทุนการปลูกเฉลี่ยต่อกิโลกรัมก็จะเท่ากับ 2.48 บาท ส่วนอำเภอแม่แตง จะมีต้นทุนการปลูกดังนี้ คือ ต้นทุนการปลูกเฉลี่ยไร่ละ 6,180.96 บาท ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 2,630.47 กิโลกรัม ดังนั้นต้นทุนการปลูกเฉลี่ยต่อกิโลกรัมก็จะเท่ากับ 2.35 บาท และอำเภอฝาง ต้นทุนการปลูกจะมีดังนี้ คือ ต้นทุนการปลูกเฉลี่ยไร่ละ 7,038.11 บาท ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 2,584.40 กิโลกรัม ดังนั้นต้นทุนการปลูกเฉลี่ยต่อกิโลกรัมก็จะเท่ากับ 2.72 บาท และจากการคำนวณโดยเฉลี่ยจากต้นทุนการปลูกรวม 3 อำเภอข้างต้น จะพบว่า ต้นทุนการปลูกมันฝรั่งพันธุ์สปุนต้าบนพื้นที่ราบดังที่ได้แสดงไว้ในตารางที่ 3.7 และ 3.8 จะมีดังนี้ คือ ต้นทุนการปลูกเฉลี่ยไร่ละ 7,159.94 บาท ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 2,880.41 กิโลกรัม ดังนั้นต้นทุนการปลูกเฉลี่ยต่อกิโลกรัมก็จะเท่ากับ 2.49 บาท

สำหรับรายละเอียดของต้นทุนการปลูกมันฝรั่งพันธุ์สปุนต้าบนพื้นที่ราบใน 3 อำเภอ และ ต้นทุนการปลูกมันฝรั่งพันธุ์สปุนต้าบนพื้นที่ราบ ซึ่งประกอบด้วยค่าใช้จ่ายต่าง ๆ จะอธิบายตามลำดับ ดังนี้

อำเภอสนทราย

ต้นทุนการปลูกมันฝรั่งพันธุ์สปุนตำบลพันราบเฉลี่ยต่อไร่ในอำเภอสนทราย ดังที่แสดงไว้ในตารางที่ 3.1 นั้น ประกอบด้วยรายละเอียดดังนี้

1. ค่าหัวพันธุ์ กลีกรที่ทำการเพาะปลูกมันฝรั่งพันธุ์สปุนตำบลพันราบในอำเภอสนทรายนี้ ใช้หัวพันธุ์โดยเฉลี่ยประมาณ 66.08 กิโลกรัมในเนื้อที่ 1 ไร่ ราคาหัวพันธุ์สปุนต่ากิโลกรัมละ 28.00 บาท ดังนั้นกลีกรจึงมีค่าใช้จ่ายที่เป็นค่าหัวพันธุ์เฉลี่ยไร่ละ 1,850.24 บาท หรือประมาณร้อยละ 23.57 ของต้นทุนการปลูกรวม

2. ค่าแรงงานในการเตรียมดินและหัวพันธุ์จนกระทั่งเก็บเกี่ยวและคัดขนาดบรรจุ แรงงานที่ใช้ประกอบด้วยแรงงานเครื่องจักรและแรงงานคน โดยกลีกรจะมีค่าแรงงานในการเตรียมดินและหัวพันธุ์จนกระทั่งเก็บเกี่ยวและคัดขนาดบรรจุเฉลี่ยไร่ละ 3,386.04 บาท หรือประมาณร้อยละ 43.14 ของต้นทุนการปลูกรวม ซึ่งสามารถจำแนกค่าแรงงานออกเป็นขั้นตอนได้ดังนี้

2.1 ค่าแรงงานในการเตรียมดินและขึ้นแปลง ชั้นเริ่มแรกในการปลูกมันฝรั่ง กลีกรจะต้องมีการเตรียมดินและขึ้นแปลงปลูก โดยค่าแรงงานในการเตรียมดินและขึ้นแปลง กลีกรจะเสียเฉลี่ยไร่ละ 492.08 บาท หรือประมาณร้อยละ 6.27 ของต้นทุนการปลูกรวม ซึ่งแยกเป็นค่าแรงงานในการเตรียมดินเฉลี่ยไร่ละ 218.75 บาท และค่าแรงงานในการขึ้นแปลงเฉลี่ยไร่ละ 273.33 บาท

2.2 ค่าแรงงานในการเตรียมหัวพันธุ์ ในการปลูกมันฝรั่งแบบผ่าหัวกลีกรจะต้องมีการเตรียมหัวพันธุ์ที่จะใช้ปลูก ซึ่งค่าแรงงานที่ใช้ไปในการเตรียมหัวพันธุ์กลีกรจะเสียเฉลี่ยไร่ละ 90.00 บาท หรือประมาณร้อยละ 1.15 ของต้นทุนการปลูกรวม

2.3 ค่าแรงงานในการปลูก ขั้นตอนการปลูกมันฝรั่งประกอบด้วย การขุดหลุมปลูกโดยใส่ปุ๋ยรองก้นหลุมและนำขึ้นหัวพันธุ์วางลงแล้วกลบดิน จากนั้นให้น้ำพอสมควรหลังจากปลูกเสร็จ ค่าแรงงานในการปลูกนี้จะเสียเฉลี่ยไร่ละ 598.96 บาท หรือประมาณร้อยละ 7.63 ของต้นทุนการปลูกรวม ซึ่งสามารถแยกเป็นค่าแรงงานในการขุดหลุมเฉลี่ยไร่ละ 201.04 บาท ค่าแรงงานในการปลูกเฉลี่ยไร่ละ 322.29 บาท และค่าแรงงานที่ใช้ไปในการให้น้ำภายหลังการปลูกเสร็จเฉลี่ยไร่ละ 75.63 บาท

2.4 ค่าแรงงานในการดูแลรักษา กลสิกรผู้ปลูกมันฝรั่งจะมีการดูแลรักษา ต้นมันฝรั่งอยู่เสมอ ค่าแรงงานในการดูแลรักษาจะใช้ไปในการพูนโคน ให้น้ำ และพ่นยา โดย กลสิกรจะเสียค่าแรงงานในขั้นตอนนี้เฉลี่ยไร่ละ 1,553.54 บาท หรือประมาณร้อยละ 19.79 ของต้นทุนการปลูกรวม ซึ่งประกอบด้วยค่าแรงงานที่ใช้ไปในการพูนโคนเฉลี่ยไร่ละ 795.00 บาท ค่าแรงงานที่ใช้ไปในการให้น้ำและพ่นยาตลอดช่วงของการดูแลรักษาเฉลี่ยไร่ละ 447.71 บาท และ 310.83 บาท ตามลำดับ

2.5 ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยวและคัดขนาดบรรจุ ค่าแรงงานในขั้นตอนนี้ สำหรับกลสิกรผู้ปลูกมันฝรั่งพันธุ์สปุนต้า จะมีค่าแรงงานเฉพาะที่ใช้ไปในการเก็บเกี่ยวเท่านั้น ซึ่ง กลสิกรในอำเภอสันทรายจะเสียโดยเฉลี่ยไร่ละ 651.46 บาท หรือประมาณร้อยละ 8.30 ของ ต้นทุนการปลูกรวม

3. ค่าวัสดุการเกษตร ค่าวัสดุการเกษตรเป็นค่าใช้จ่ายที่สิ้นเปลืองไปกับการปลูก มันฝรั่ง อันประกอบด้วยค่าปุ๋ย และค่ายาป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู กลสิกรเสียค่าใช้จ่ายที่เป็นค่าวัสดุการเกษตรนี้เฉลี่ยไร่ละ 2,259.48 บาท หรือประมาณร้อยละ 28.78 ของต้นทุน การปลูกรวม ซึ่งประกอบด้วย

3.1 ค่าปุ๋ย กลสิกรมีค่าใช้จ่ายที่เป็นค่าปุ๋ยเฉลี่ยไร่ละ 1,752.13 บาท หรือ ประมาณร้อยละ 22.32 ของต้นทุนการปลูกรวม

3.2 ค่ายาป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู สำหรับค่าใช้จ่ายที่เป็นค่ายาป้องกัน กำจัดโรคและแมลงศัตรูที่จะมาทำความเสียหายให้กับต้นมันฝรั่ง กลสิกรที่ทำการปลูกมันฝรั่งพันธุ์สปุนต้า บนพื้นที่ราบในอำเภอสันทรายจะเสียเฉลี่ยไร่ละ 507.35 บาท หรือประมาณร้อยละ 6.46 ของ ต้นทุนการปลูกรวม

4. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ จะประกอบด้วยค่าเช่าที่ดิน ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร และค่าเครื่องมือเล็ก ๆ น้อย ๆ ทางการเกษตร สำหรับกลสิกรผู้ปลูกมันฝรั่งพันธุ์สปุนต้าบนพื้นที่ราบ ในอำเภอสันทรายนี้มีค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เฉลี่ยไร่ละ 353.87 บาท หรือประมาณร้อยละ 4.51 ของ ต้นทุนการปลูกรวม โดยแยกออกเป็น

4.1 ค่าเช่าที่ดิน กลสิกรผู้ปลูกมันฝรั่งบนพื้นราบในอำเภอสันทราย จะเสียค่าเช่าที่ดินโดยเฉลี่ยไร่ละ 250.00 บาท หรือประมาณร้อยละ 3.18 ของต้นทุนการปลูกรวม

4.2 ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ทางการเกษตรของกลสิกรที่ทำการเพาะปลูกมันฝรั่ง อันได้แก่ เครื่องพ่นยา จอบ และถังน้ำ ระยะเวลาใช้งานประมาณ 3 เดือน โดยคำนวณค่าเสื่อมราคาตามวิธีเส้นตรง จะได้ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตรเฉลี่ยไร่ละ 93.87 บาท หรือประมาณร้อยละ 1.20 ของต้นทุนการปลูกรวม

4.3 ค่าเครื่องมือเล็ก ๆ น้อย ๆ ทางการเกษตร เครื่องมือเล็ก ๆ น้อย ๆ ทางการเกษตรของกลสิกรที่ทำการเพาะปลูกมันฝรั่ง ที่สำคัญได้แก่ จัน สำหรับในอำเภอสันทรายนี้ กลสิกรผู้ปลูกจะใช้จันประมาณ 2 อันต่อเนื้อที่เพาะปลูก 1 ไร่ ราคาจันอันละ 5.00 บาท ดังนั้นกลสิกรจึงมีค่าใช้จ่ายที่เป็นค่าเครื่องมือเล็ก ๆ น้อย ๆ ทางการเกษตรเฉลี่ยไร่ละ 10.00 บาท หรือประมาณร้อยละ .13 ของต้นทุนการปลูกรวม

สำหรับรายละเอียดของต้นทุนการปลูกมันฝรั่งพันธุ์สปุนตำบลพื้นราบเฉลี่ยต่อกิโลกรัมในอำเภอสันทราย ดูได้จากตารางที่ 3.2

อำเภอแม่แตง

ต้นทุนการปลูกมันฝรั่งพันธุ์สปุนตำบลพื้นราบเฉลี่ยต่อไร่ในอำเภอแม่แตง (ตารางที่ 3.3) ประกอบด้วย

1. ค่าหัวพันธุ์ กลสิกรที่ปลูกมันฝรั่งพันธุ์สปุนตำบลพื้นราบในอำเภอแม่แตง ใช้หัวพันธุ์โดยเฉลี่ยประมาณ 67.60 กิโลกรัมในเนื้อที่ 1 ไร่ ราคาหัวพันธุ์สปุนต่อกิโลกรัมละ 28.00 บาท ดังนั้นกลสิกรจึงต้องเสียค่าหัวพันธุ์เป็นเงินเฉลี่ยไร่ละ 1,892.80 บาท หรือประมาณร้อยละ 30.62 ของต้นทุนการปลูกรวม

2. ค่าแรงงานในการเตรียมดินและหัวพันธุ์จนกระทั่งเก็บเกี่ยวและคัดขนาดบรรจุ กลสิกรจะเสียค่าแรงงานซึ่งประกอบด้วยแรงงานเครื่องจักรและแรงงานคนที่ใช้ไปในการเตรียมดินและหัวพันธุ์จนกระทั่งเก็บเกี่ยวและคัดขนาดบรรจุโดยเฉลี่ยไร่ละ 2,572.00 บาท หรือประมาณร้อยละ 41.61 ของต้นทุนการปลูกรวม โดยมีรายละเอียดของค่าแรงงานในแต่ละขั้นตอนดังนี้

2.1 ค่าแรงงานในการเตรียมดินและขึ้นแปลง กสิกรจะเสียโดยเฉลี่ยไร่ละ 568.67 บาท หรือประมาณร้อยละ 9.20 ของต้นทุนการปลูกรวม โดยจะเสียเป็นค่าแรงงานที่ใช้ไปในการเตรียมดินเฉลี่ยไร่ละ 320.67 บาท และเป็นค่าแรงงานที่ใช้ไปในการขึ้นแปลงเฉลี่ยไร่ละ 248.00 บาท

2.2 ค่าแรงงานในการเตรียมหัวพันธุ์ ค่าแรงงานที่ใช้ไปในการเตรียมหัวพันธุ์เพื่อปลูกกสิกรจะเสียเฉลี่ยไร่ละ 73.33 บาท หรือประมาณร้อยละ 1.19 ของต้นทุนการปลูกรวม

2.3 ค่าแรงงานในการปลูก กสิกรจะเสียโดยเฉลี่ยไร่ละ 449.00 บาท หรือประมาณร้อยละ 7.26 ของต้นทุนการปลูกรวม ซึ่งประกอบด้วยค่าแรงงานที่ใช้ไปในการขุดหลุมปลูกโดยใส่ปุ๋ยรองกันหลุมและนำขึ้นหัวพันธุ์วางลงแล้วกลบดิน และให้น้ำหลังจากปลูกเสร็จ โดยเฉลี่ยไร่ละ 189.33 บาท, 225.67 บาท และ 34.00 บาท ตามลำดับ

2.4 ค่าแรงงานในการดูแลรักษา กสิกรจะมีการดูแลรักษาต้นมันฝรั่งด้วยการพูนโคนให้น้ำ และพ่นยา โดยค่าแรงงานที่ใช้ไปในการดูแลรักษานี้ กสิกรจะเสียโดยเฉลี่ยไร่ละ 1,057.67 บาท หรือประมาณร้อยละ 17.11 ของต้นทุนการปลูกรวม ซึ่งแยกเป็นค่าแรงงานของแต่ละขั้นตอนดังนี้ คือ ค่าแรงงานในการพูนโคนเฉลี่ยไร่ละ 619.67 บาท ค่าแรงงานในการให้น้ำและพ่นยาตลอดช่วงของการดูแลรักษาเฉลี่ยไร่ละ 236.67 บาท และ 201.33 บาท ตามลำดับ

2.5 ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยวและคัดขนาดบรรจุ เนื่องจากเป็นการปลูกมันฝรั่งพันธุ์สปันต้า ดังนั้นค่าแรงงานในขั้นตอนนี้ กสิกรจึงเสียเฉพาะค่าแรงงานที่ใช้ไปในการเก็บเกี่ยว โดยในอำเภอแม่แตง กสิกรจะมีค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยวเฉลี่ยไร่ละ 423.33 บาท หรือประมาณร้อยละ 6.85 ของต้นทุนการปลูกรวม

3. ค่าวัสดุการเกษตร กสิกรเสียค่าใช้จ่ายที่เป็นค่าวัสดุการเกษตรนี้เฉลี่ยไร่ละ 1,398.47 บาท หรือประมาณร้อยละ 22.63 ของต้นทุนการปลูกรวม ซึ่งประกอบด้วย

3.1 ค่าปุ๋ย โดยเฉลี่ยแล้วกสิกรจะต้องจ่ายเงินค่าปุ๋ยไร่ละ 1,010.07 บาท หรือประมาณร้อยละ 16.34 ของต้นทุนการปลูกรวม

3.2 ค่ายาป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู ในอำเภอแม่แตง กสิกรผู้ปลูกจะมีการจ่ายเงินค่ายาป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูโดยเฉลี่ยไร่ละ 388.40 บาท หรือประมาณ

ร้อยละ 6.29 ของต้นทุนการปลูกรวม

4. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ อันประกอบด้วยค่าเช่าที่ดิน ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร และค่าเครื่องมือเล็ก ๆ น้อย ๆ ทางการเกษตร สำหรับกสิกรที่ปลูกมันฝรั่งพันธุ์สปุนตำบลบนพื้นราบ ในอำเภอแม่แตงนี้ จะมีค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เฉลี่ยไร่ละ 317.69 บาท หรือประมาณร้อยละ 5.14 ของต้นทุนการปลูกรวม โดยแยกเป็น

4.1 ค่าเช่าที่ดิน กสิกรผู้ปลูกมันฝรั่งในอำเภอแม่แตงจะเสียค่าเช่าที่ดิน เช่นเดียวกับอำเภอสันทราย คือ เฉลี่ยไร่ละ 250.00 บาท ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบเป็นร้อยละของ ต้นทุนการปลูกรวม ค่าเช่าที่ดินก็จะประมาณร้อยละ 4.04 ของต้นทุนการปลูกรวม

4.2 ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร จากการคำนวณค่าเสื่อมราคาตามวิธี เส้นตรง ในระยะเวลาใช้งานประมาณ 3 เดือน โดยเฉลี่ยกสิกรจะมีค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร ไร่ละ 53.69 บาท หรือประมาณร้อยละ .87 ของต้นทุนการปลูกรวม

4.3 ค่าเครื่องมือเล็ก ๆ น้อย ๆ ทางการเกษตร สำหรับกสิกรผู้ปลูกมันฝรั่ง บนพื้นราบในอำเภอแม่แตงนี้ จะมีค่าใช้จ่ายที่เป็นค่าเครื่องมือเล็ก ๆ น้อย ๆ ทางการเกษตรเฉลี่ย ไร่ละ 14.00 บาท หรือประมาณร้อยละ .23 ของต้นทุนการปลูกรวม

สำหรับต้นทุนการปลูกมันฝรั่งพันธุ์สปุนตำบลบนพื้นราบเฉลี่ยต่อกิโลกรัมในอำเภอแม่แตง ได้ แสดงรายละเอียดอยู่ในตารางที่ 3.4

อำเภอฝาง

ต้นทุนการปลูกมันฝรั่งพันธุ์สปุนตำบลบนพื้นราบเฉลี่ยต่อไร่ในอำเภอฝาง (ตารางที่ 3.5) อาจจำแนกต้นทุนออกได้ดังนี้

1. ค่าหัวพันธุ์ กสิกรบนพื้นราบในอำเภอฝางที่ปลูกมันฝรั่งพันธุ์สปุนตำบล จะใช้หัวพันธุ์ โดยเฉลี่ยประมาณ 57.30 กิโลกรัมในเนื้อที่ 1 ไร่ ราคาหัวพันธุ์สปุนตำบลกิโลกรัมละ 28.00 บาท ดังนั้นกสิกรจึงเสียค่าหัวพันธุ์เป็นเงินเฉลี่ยไร่ละ 1,604.40 บาท หรือประมาณร้อยละ 22.80 ของต้นทุนการปลูกรวม

2. ค่าแรงงานในการเตรียมดินและหัวพันธุ์จนกระทั่งเก็บเกี่ยวและคัดขนาดบรรจุ

กลีกรจะเสียโดยเฉลี่ยไร่ละ 2,865.50 บาท หรือประมาณร้อยละ 40.71 ของต้นทุนการปลูกรวม ซึ่งสามารถแยกเป็นค่าแรงงานในแต่ละขั้นตอนได้ดังนี้

2.1 ค่าแรงงานในการเตรียมดินและขึ้นแปลง กลีกรจะเสียค่าแรงงานในขั้นตอนนี้โดยเฉลี่ยไร่ละ 427.50 บาท หรือประมาณร้อยละ 6.07 ของต้นทุนการปลูกรวม ซึ่งประกอบด้วยค่าแรงงานในการเตรียมดินเฉลี่ยไร่ละ 209.00 บาท และค่าแรงงานในการขึ้นแปลงเฉลี่ยไร่ละ 218.50 บาท

2.2 ค่าแรงงานในการเตรียมหัวพันธุ์ ขั้นตอนการเตรียมหัวพันธุ์ที่จะใช้ปลูกนี้ กลีกรจะเสียค่าแรงงานโดยเฉลี่ยไร่ละ 91.50 บาท หรือประมาณร้อยละ 1.30 ของต้นทุนการปลูกรวม

2.3 ค่าแรงงานในการปลูก กลีกรจะใช้แรงงานไปในการปลูกโดยเสียค่าแรงงานเฉลี่ยไร่ละ 339.50 บาท หรือประมาณร้อยละ 4.82 ของต้นทุนการปลูกรวม ซึ่งสามารถแยกได้เป็นค่าแรงงานในแต่ละขั้นตอนดังนี้ คือ ค่าแรงงานในการขุดหลุมเฉลี่ยไร่ละ 101.50 บาท ค่าแรงงานในการปลูกเฉลี่ยไร่ละ 173.50 บาท และค่าแรงงานในการให้น้ำหลังจากปลูกเสร็จเฉลี่ยไร่ละ 64.50 บาท

2.4 ค่าแรงงานในการดูแลรักษา กลีกรผู้ปลูกมันฝรั่งจะมีการดูแลรักษาต้นมันฝรั่ง โดยใช้แรงงานไปในการพูนโคน ให้น้ำ และพ่นยา โดยกลีกรจะมีค่าแรงงานในการดูแลรักษาเฉลี่ยไร่ละ 1,534.00 บาท หรือประมาณร้อยละ 21.80 ของต้นทุนการปลูกรวม ซึ่งประกอบด้วยค่าแรงงานที่ใช้ไปในการพูนโคนเฉลี่ยไร่ละ 651.50 บาท ค่าแรงงานที่ใช้ไปในการให้น้ำและพ่นยาตลอดช่วงของการดูแลรักษาเฉลี่ยไร่ละ 598.50 บาท และ 284.00 บาท ตามลำดับ

2.5 ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยวและคัดขนาดบรรจุ ในขั้นตอนนี้กลีกรผู้ปลูกมันฝรั่งพันธุ์สปันต้าจะมีค่าแรงงานเฉพาะที่ใช้ไปในการเก็บเกี่ยวเท่านั้น โดยกลีกรในอำเภอฝางจะเสียค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยวเฉลี่ยไร่ละ 473.00 บาท หรือประมาณร้อยละ 6.72 ของต้นทุนการปลูกรวม

3. ค่าวัสดุการเกษตร กสิกรผู้ปลูกมันฝรั่งพันธุ์สปุนตำบลพันราบในอำเภอฝาง จะมีค่าใช้จ่ายประเภทค่าวัสดุการเกษตรนี้เฉลี่ยไร่ละ 2,270.20 บาท หรือประมาณร้อยละ 32.26 ของต้นทุนการปลูกรวม ค่าวัสดุการเกษตรนี้ประกอบด้วย

3.1 ค่าปุ๋ย โดยเฉลี่ยกสิกรบนพันราบในอำเภอฝางจะจ่ายเงินค่าปุ๋ยที่ใช้ไปในการปลูกไร่ละ 1,905.20 บาท หรือประมาณร้อยละ 27.07 ของต้นทุนการปลูกรวม

3.2 ค่ายาป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู สำหรับการปลูกมันฝรั่งพันธุ์สปุนตำบลพันราบในอำเภอฝาง จะมีค่ายาป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูเฉลี่ยไร่ละ 365.00 บาท หรือประมาณร้อยละ 5.19 ของต้นทุนการปลูกรวม

4. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ อันประกอบด้วยค่าเช่าที่ดิน ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร และค่าเครื่องมือเล็ก ๆ น้อย ๆ ทางการเกษตร สำหรับการปลูกมันฝรั่งพันธุ์สปุนตำบลพันราบในอำเภอฝางนี้ กสิกรจะมีค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เฉลี่ยไร่ละ 298.01 บาท หรือประมาณร้อยละ 4.23 ของต้นทุนการปลูกรวม ซึ่งประกอบด้วยค่าใช้จ่ายดังนี้

4.1 ค่าเช่าที่ดิน กสิกรบนพันราบในอำเภอฝางจะเสียค่าเช่าที่ดินในการเพาะปลูกมันฝรั่งไร่ละ 200.00 บาท หรือประมาณร้อยละ 2.84 ของต้นทุนการปลูกรวม

4.2 ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร จากการคำนวณค่าเสื่อมราคาตามวิธีเส้นตรง ในระยะเวลาใช้งานประมาณ 3 เดือน โดยเฉลี่ยกสิกรในอำเภอฝางจะมีค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตรไร่ละ 78.01 บาท หรือประมาณร้อยละ 1.11 ของต้นทุนการปลูกรวม

4.3 ค่าเครื่องมือเล็ก ๆ น้อย ๆ ทางการเกษตร สำหรับการปลูกมันฝรั่งบนพันราบในอำเภอฝาง กสิกรจะมีค่าใช้จ่ายที่เป็นค่าเครื่องมือเล็ก ๆ น้อย ๆ ทางการเกษตรเฉลี่ยไร่ละ 20.00 บาท หรือประมาณร้อยละ .28 ของต้นทุนการปลูกรวม

ส่วนต้นทุนการปลูกมันฝรั่งพันธุ์สปุนตำบลพันราบเฉลี่ยต่อกิโลกรัมในอำเภอฝาง ได้แสดงรายละเอียดอยู่ในตารางที่ 3.6

จากต้นทุนการปลูกมันฝรั่งพันธุ์สปุนตำบลพันราบใน 3 อำเภอข้างต้น เมื่อนำมาคำนวณโดยเฉลี่ยจากต้นทุนการปลูกรวม 3 อำเภอ จะพบว่า หากกสิกรปลูกมันฝรั่งพันธุ์สปุนตำบลพันราบจะมีต้นทุนการปลูกเฉลี่ยต่อไร่ดังที่แสดงไว้ในตารางที่ 3.7 ซึ่งสามารถจำแนกต้นทุนออกได้ดังนี้

1. ค่าหัวพันธุ์ ในการปลูกมันฝรั่งพันธุ์สปุนต้าบนพื้นที่ราบ กลสิกรจะใช้หัวพันธุ์โดยเฉลี่ยประมาณ 64.76 กิโลกรัมในเนื้อที่ 1 ไร่ ราคาหัวพันธุ์สปุนต้ากิโลกรัมละ 28.00 บาท ดังนั้นค่าใช้จ่ายที่เป็นค่าหัวพันธุ์ กลสิกรจะเสียโดยเฉลี่ยไร่ละ 1,813.28 บาท หรือประมาณร้อยละ 25.32 ของต้นทุนการปลูกรวม

2. ค่าแรงงานในการเตรียมดินและหัวพันธุ์จนกระทั่งเก็บเกี่ยวและคัดขนาดบรรจุ กลสิกรจะมีค่าแรงงานซึ่งประกอบด้วยแรงงานเครื่องจักรและแรงงานคนที่ใช้ในการเตรียมดินและหัวพันธุ์จนกระทั่งเก็บเกี่ยวและคัดขนาดบรรจุโดยเฉลี่ยไร่ละ 3,030.61 บาท หรือประมาณร้อยละ 42.33 ของต้นทุนการปลูกรวม ซึ่งค่าแรงงานในการเตรียมดินและหัวพันธุ์จนกระทั่งเก็บเกี่ยวและคัดขนาดบรรจุ ประกอบด้วยค่าแรงงานในแต่ละขั้นตอนดังนี้

2.1 ค่าแรงงานในการเตรียมดินและขึ้นแปลง กลสิกรจะเสียโดยเฉลี่ยไร่ละ 502.35 บาท หรือประมาณร้อยละ 7.02 ของต้นทุนการปลูกรวม โดยแบ่งเป็นค่าแรงงานในการเตรียมดินเฉลี่ยไร่ละ 247.96 บาท และค่าแรงงานในการขึ้นแปลงเฉลี่ยไร่ละ 254.39 บาท

2.2 ค่าแรงงานในการเตรียมหัวพันธุ์ แรงงานที่ใช้ไปในการเตรียมหัวพันธุ์ โดยการผ่าหัวพันธุ์ และนำชิ้นส่วนที่ผ่าไปชำ กลสิกรจะเสียโดยเฉลี่ยไร่ละ 85.20 บาท หรือประมาณร้อยละ 1.19 ของต้นทุนการปลูกรวม

2.3 ค่าแรงงานในการปลูก ในการปลูกมันฝรั่ง กลสิกรจะใช้แรงงานไปในการขุดหลุม ปลูก และให้น้ำหลังจากปลูกเสร็จ ค่าแรงงานในการปลูกนี้โดยเฉลี่ยไร่ละ 500.10 บาท หรือประมาณร้อยละ 6.99 ของต้นทุนการปลูกรวม โดยแยกเป็นค่าแรงงานตามขั้นตอนดังนี้ คือ ค่าแรงงานในการขุดหลุม ค่าแรงงานในการปลูก และค่าแรงงานในการให้น้ำหลังจากปลูกเสร็จเฉลี่ยไร่ละ 177.14 บาท, 262.35 บาท และ 60.61 บาท ตามลำดับ

2.4 ค่าแรงงานในการดูแลรักษา กลสิกรผู้ปลูกมันฝรั่งจะมีการดูแลรักษาต้นมันฝรั่งด้วยการพูนโคน ให้น้ำ และพ่นยา โดยค่าแรงงานในขั้นตอนนี้ กลสิกรจะเสียเฉลี่ยไร่ละ 1,397.76 บาท หรือประมาณร้อยละ 19.52 ของต้นทุนการปลูกรวม ซึ่งประกอบด้วย ค่าแรงงานในการพูนโคนเฉลี่ยไร่ละ 712.04 บาท ค่าแรงงานในการให้น้ำและพ่นยาตลอดช่วงของการดูแลรักษาเฉลี่ยไร่ละ 413.88 บาท และ 271.84 บาท ตามลำดับ

2.5 ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยวและคัดขนาดบรรจุ ค่าแรงงานในชั้นตอนนี้ สำหรับกลสิกรผู้ปลูกมันฝรั่งพันธุ์สปุนต้า จะมีเฉพาะค่าแรงงานที่ใช้ไปในการเก็บเกี่ยวเท่านั้น โดยเฉลี่ยไร่ละ 545.20 บาท หรือประมาณร้อยละ 7.61 ของต้นทุนการปลูกรวม

3. ค่าวัสดุการเกษตร ค่าวัสดุการเกษตรเป็นค่าใช้จ่ายที่สิ้นเปลืองไปกับการปลูกมันฝรั่ง กลสิกรเสียค่าใช้จ่ายประเภทค่าวัสดุการเกษตรนี้เฉลี่ยไร่ละ 1,998.09 บาท หรือประมาณร้อยละ 27.91 ของต้นทุนการปลูกรวม ซึ่งประกอบด้วย

3.1 ค่าปุ๋ย โดยเฉลี่ยแล้วกลสิกรมีค่าใช้จ่ายที่เป็นค่าปุ๋ยไร่ละ 1,556.20 บาท หรือประมาณร้อยละ 21.74 ของต้นทุนการปลูกรวม

3.2 ค่ายาป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู ซึ่งใช้ในการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูที่จะมาทำความเสียหายให้กับต้นมันฝรั่ง สำหรับพันธุ์สปุนต้า กลสิกรจะมีค่ายาป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูโดยเฉลี่ยไร่ละ 441.89 บาท หรือประมาณร้อยละ 6.17 ของต้นทุนการปลูกรวม

4. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ จะประกอบด้วยค่าเช่าที่ดิน ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร และค่าเครื่องมือเล็ก ๆ น้อย ๆ ทางการเกษตร สำหรับการปลูกมันฝรั่งพันธุ์สปุนต้าบนพื้นราบนี้มีค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เฉลี่ยไร่ละ 317.96 บาท หรือประมาณร้อยละ 4.44 ของต้นทุนการปลูกรวม โดยแยกออกเป็น

4.1 ค่าเช่าที่ดิน เนื่องจากการปลูกมันฝรั่งบนพื้นราบในอำเภอสันทรายและอำเภอแม่แตง กลสิกรจะเสียค่าเช่าที่ดินโดยเฉลี่ยไร่ละ 250.00 บาท ส่วนอำเภอฝาง กลสิกรจะเสียค่าเช่าที่ดินไร่ละ 200.00 บาท ดังนั้นการปลูกมันฝรั่งพันธุ์สปุนต้าบนพื้นราบ จึงมีค่าใช้จ่ายที่เป็นค่าเช่าที่ดินเฉลี่ยไร่ละ 225.00 บาท หรือประมาณร้อยละ 3.14 ของต้นทุนการปลูกรวม

4.2 ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ทางการเกษตรที่กลสิกรมีไว้ใช้ในการเพาะปลูกมันฝรั่ง ที่สำคัญได้แก่ เครื่องพ่นยา จอบ และถังน้ำ จากการคำนวณค่าเสื่อมราคาตามวิธีเส้นตรง ในระยะเวลาใช้งานประมาณ 3 เดือน จะได้ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตรเฉลี่ยไร่ละ 78.29 บาท หรือประมาณร้อยละ 1.09 ของต้นทุนการปลูกรวม

4.3 ค่าเครื่องมือเล็ก ๆ น้อย ๆ ทางการเกษตร เนื่องจากกลสิกรผู้ปลูกมันฝรั่ง บนพื้นที่ราบในอำเภอสันทราย อำเภอแม่แตง และอำเภอฝาง จะมีค่าเครื่องมือเล็ก ๆ น้อย ๆ ทางการเกษตรเฉลี่ยไร่ละ 10.00 บาท, 14.00 บาท และ 20.00 บาท ตามลำดับ ดังนั้น การปลูกมันฝรั่งพันธุ์สปุนตำบลพื้นที่ราบ จึงมีค่าใช้จ่ายที่เป็นค่าเครื่องมือเล็ก ๆ น้อย ๆ ทางการเกษตร เฉลี่ยไร่ละ 14.67 บาท หรือประมาณร้อยละ .21 ของต้นทุนการปลูกรวม

ส่วนต้นทุนการปลูกมันฝรั่งพันธุ์สปุนตำบลพื้นที่ราบเฉลี่ยต่อกิโลกรัม ได้แสดงรายละเอียด อยู่ในตารางที่ 3.8

พันธุ์เคินนี่เบค

พันธุ์เคินนี่เบค เป็นพันธุ์มันฝรั่งที่บริษัทแปรรูปนำเข้ามาส่งเสริมให้กลสิกรในอำเภอฝาง ปลูก จากตารางที่ 3.9 และ 3.10 จะเห็นได้ว่าการที่กลสิกรทำการปลูกมันฝรั่งพันธุ์เคินนี่เบค บนพื้นที่ราบนั้น ต้นทุนการปลูกจะมีดังนี้ คือ ต้นทุนการปลูกเฉลี่ยไร่ละ 6,139.18 บาท ได้ผลผลิต เฉลี่ยไร่ละ 2,559.81 กิโลกรัม ดังนั้นต้นทุนการปลูกเฉลี่ยต่อกิโลกรัมก็จะเท่ากับ 2.40 บาท รายละเอียดของต้นทุนการปลูกมันฝรั่งพันธุ์เคินนี่เบคบนพื้นที่ราบ จะอธิบายตามลำดับดังต่อไปนี้ คือ

ต้นทุนการปลูกมันฝรั่งพันธุ์เคินนี่เบคบนพื้นที่ราบเฉลี่ยต่อไร่ ดังที่แสดงไว้ในตารางที่ 3.9 ประกอบด้วยรายละเอียด ดังนี้

1. ค่าหัวพันธุ์ สำหรับพันธุ์เคินนี่เบค กลสิกรจะใช้หัวพันธุ์ในเนื้อที่ 1 ไร่ ตามข้อกำหนด ของบริษัทแปรรูป คือ 100 กิโลกรัม ราคาหัวพันธุ์เคินนี่เบคกิโลกรัมละ 11.00 บาท ดังนั้นกลสิกร จึงมีค่าใช้จ่ายที่เป็นค่าหัวพันธุ์เฉลี่ยไร่ละ 1,100.00 บาท หรือประมาณร้อยละ 17.92 ของต้นทุน การปลูกรวม

2. ค่าแรงงานในการเตรียมดินและหัวพันธุ์จนกระทั่งเก็บเกี่ยวและคัดขนาดบรรจุ กลสิกรเสียค่าแรงงานที่ใช้ในการเตรียมดินและหัวพันธุ์จนกระทั่งเก็บเกี่ยวและคัดขนาดบรรจุ เฉลี่ย ไร่ละ 2,886.76 บาท หรือประมาณร้อยละ 47.02 ของต้นทุนการปลูกรวม โดยสามารถแยก เป็นค่าแรงงานในแต่ละขั้นตอนได้ดังนี้

2.1 ค่าแรงงานในการเตรียมดินและขึ้นแปลง ในขั้นตอนนี้กลสิกรจะเสียค่าแรงงาน โดยเฉลี่ยไร่ละ 491.93 บาท หรือประมาณร้อยละ 8.01 ของต้นทุนการปลูกรวม ซึ่งประกอบด้วย ค่าแรงงานที่ใช้ไปในการเตรียมดินเฉลี่ยไร่ละ 215.16 บาท และค่าแรงงานที่ใช้ไปในการขึ้นแปลง

เฉลี่ยไร่ละ 276.77 บาท

2.2 ค่าแรงงานในการเตรียมหัวพันธุ์ ในการปลูกแบบผ่าหัว กสิกรจะต้องใช้แรงงานไปในการเตรียมหัวพันธุ์โดยการผ่าหัวพันธุ์ และนำขึ้นส่วนที่ผ่าไปชำ ซึ่งค่าแรงงานในขั้นตอนนี้กสิกรจะเสียโดยเฉลี่ยไร่ละ 101.77 บาท หรือประมาณร้อยละ 1.66 ของต้นทุนการปลูกรวม

2.3 ค่าแรงงานในการปลูก ขั้นตอนที่การปลูกมันฝรั่ง คือ ขุดหลุม ปลูกโดยใช้ปุ๋ยรองกันหลุมและนำขึ้นหัวพันธุ์วางลงแล้วกลบดิน จากนั้นให้นำพอสสมควรหลังจากปลูกเสร็จ ค่าแรงงานที่ใช้ไปในการปลูกนี้โดยเฉลี่ยไร่ละ 362.42 บาท หรือประมาณร้อยละ 5.90 ของต้นทุนการปลูกรวม โดยแบ่งเป็นค่าแรงงานตามขั้นตอนข้างต้นดังนี้คือ ค่าแรงงานในการขุดหลุมเฉลี่ยไร่ละ 97.42 บาท ค่าแรงงานในการปลูกเฉลี่ยไร่ละ 214.35 บาท และค่าแรงงานในการให้น้ำหลังจากปลูกเสร็จเฉลี่ยไร่ละ 50.65 บาท

2.4 ค่าแรงงานในการดูแลรักษา ค่าแรงงานในขั้นตอนนี้ประกอบด้วยแรงงานที่ใช้ไปในการพูนโคน ให้น้ำ และพ่นยา โดยกสิกรมีค่าแรงงานในการดูแลรักษาเฉลี่ยไร่ละ 1,353.22 บาท หรือประมาณร้อยละ 22.04 ของต้นทุนการปลูกรวม ซึ่งประกอบด้วย ค่าแรงงานที่ใช้ไปในการพูนโคน ค่าแรงงานที่ใช้ไปในการให้น้ำและพ่นยาตลอดช่วงของการดูแลรักษา โดยเฉลี่ยไร่ละ 680.00 บาท, 437.74 บาท และ 235.48 บาทตามลำดับ

2.5 ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยวและคัดขนาดบรรจุ กสิกรจะใช้แรงงานไปในการเก็บเกี่ยวและคัดขนาดบรรจุโดยการขุด และคัดขนาดบรรจุมันฝรั่งที่เป็นหัวดีตามข้อตกลง เพื่อนำออกจำหน่ายให้บริษัทแปรรูป ค่าแรงงานในขั้นตอนนี้กสิกรจะเสียโดยเฉลี่ยไร่ละ 577.42 บาท หรือประมาณร้อยละ 9.41 ของต้นทุนการปลูกรวม

3. ค่าวัสดุการเกษตร ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายที่สิ้นเปลืองไปกับการปลูกมันฝรั่ง อันได้แก่ ค่าปุ๋ย และค่ายาป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู โดยเฉลี่ยกสิกรเสียค่าใช้จ่ายประเภทค่าวัสดุการเกษตรนี้ไร่ละ 1,875.48 บาท หรือประมาณร้อยละ 30.55 ของต้นทุนการปลูกรวม ซึ่งประกอบด้วย

3.1 ค่าปุ๋ย กสิกรมีการจ่ายเงินค่าปุ๋ยโดยเฉลี่ยไร่ละ 1,639.06 บาท หรือประมาณร้อยละ 26.70 ของต้นทุนการปลูกรวม

3.2 ค่ายาป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู กลสิกรผู้ปลูกจะมีการจ่ายเงินค่ายาป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูเฉลี่ยไร่ละ 236.42 บาท หรือประมาณร้อยละ 3.85 ของต้นทุนการปลูกรวม

4. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ประกอบด้วยค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับการเพาะปลูกมันฝรั่งโดยตรง แต่ในการปลูกมันฝรั่งจะมีค่าใช้จ่ายประเภทนี้เกิดขึ้น ได้แก่ ค่าเช่าที่ดิน ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร และค่าเครื่องมือเล็ก ๆ น้อย ๆ ทางการเกษตร สำหรับการปลูกมันฝรั่งพันธุ์เค็นนี่เบคบนพื้นราบ กลสิกรจะมีค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เฉลี่ยไร่ละ 276.94 บาท หรือประมาณร้อยละ 4.51 ของต้นทุนการปลูกรวม โดยแบ่งออกเป็น

4.1 ค่าเช่าที่ดิน เนื่องจากการปลูกมันฝรั่งพันธุ์เค็นนี่เบคบนพื้นราบเป็นการปลูกในอำเภอฟาง ดังนั้นค่าใช้จ่ายที่เป็นค่าเช่าที่ดิน กลสิกรจะเสียไร่ละ 200.00 บาท ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบเป็นร้อยละของต้นทุนการปลูกรวมก็จะเท่ากับประมาณร้อยละ 3.26 ของต้นทุนการปลูกรวม

4.2 ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร ในการปลูกมันฝรั่ง กลสิกรจะมีอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ทางการเกษตร ที่สำคัญได้แก่ เครื่องพ่นยา จอบ และถังน้ำ จากการคำนวณค่าเสื่อมราคาตามวิธีเส้นตรง ในระยะเวลาใช้งานประมาณ 3 เดือน จะได้ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตรเฉลี่ยไร่ละ 56.94 บาท หรือประมาณร้อยละ .93 ของต้นทุนการปลูกรวม

4.3 ค่าเครื่องมือเล็ก ๆ น้อย ๆ ทางการเกษตร สำหรับการปลูกมันฝรั่งบนพื้นราบในอำเภอฟาง กลสิกรจะมีค่าใช้จ่ายที่เป็นค่าเครื่องมือเล็ก ๆ น้อย ๆ ทางการเกษตรเฉลี่ยไร่ละ 20.00 บาท ดังนั้นการปลูกมันฝรั่งพันธุ์เค็นนี่เบคบนพื้นราบจึงมีค่าเครื่องมือเล็ก ๆ น้อย ๆ ทางการเกษตรเฉลี่ยไร่ละ 20.00 บาท หรือประมาณร้อยละ .32 ของต้นทุนการปลูกรวม

สำหรับต้นทุนการปลูกมันฝรั่งพันธุ์เค็นนี่เบคบนพื้นราบเฉลี่ยต่อกิโลกรัม ได้แสดงรายละเอียดอยู่ในตารางที่ 3.10

พันธุ์รัสเซีย เบอร์แมงค์

พันธุ์รัสเซีย เบอร์แมงค์ เป็นพันธุ์มันฝรั่งที่ โครงการหลวงนำเข้ามาส่งเสริมให้เกษตรกร ในอำเภอสันทรายปลูก จากตารางที่ 3.11 และ 3.12 จะเห็นได้ว่า หากเกษตรกรทำการปลูกมันฝรั่ง พันธุ์รัสเซีย เบอร์แมงค์บนพื้นที่นั้น ต้นทุนการปลูกจะมีดังนี้ คือ ต้นทุนการปลูกเฉลี่ยไร่ละ 8,142.97 บาท ได้ผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 2,270.67 กิโลกรัม ดังนั้นต้นทุนการปลูกเฉลี่ยต่อกิโลกรัม ก็จะเท่ากับ 3.59 บาท รายละเอียดของต้นทุนการปลูกมันฝรั่งพันธุ์รัสเซีย เบอร์แมงค์บนพื้นที่นั้น จะอธิบายตามลำดับดังต่อไปนี้ คือ

ต้นทุนการปลูกมันฝรั่งพันธุ์รัสเซีย เบอร์แมงค์บนพื้นที่ไร่ละ ตามตารางที่ 3.11 ประกอบด้วยรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ค่าหัวพันธุ์ สำหรับพันธุ์รัสเซีย เบอร์แมงค์ เกษตรกรจะใช้หัวพันธุ์ 90 กิโลกรัมใน เนื้อที่ 1 ไร่ ซึ่งเป็นไปตามข้อกำหนดของโครงการหลวง ราคาหัวพันธุ์รัสเซีย เบอร์แมงค์กิโลกรัม ละ 23.00 บาท ดังนั้นเกษตรกรจึงมีค่าใช้จ่ายที่เป็นค่าหัวพันธุ์เฉลี่ยไร่ละ 2,070.00 บาท หรือ ประมาณร้อยละ 25.42 ของต้นทุนการปลูกรวม

2. ค่าแรงงานในการเตรียมดินและหัวพันธุ์จนกระทั่งเก็บเกี่ยวและคัดขนาดบรรจุ โดยเฉลี่ยเกษตรกรที่ปลูกมันฝรั่งพันธุ์รัสเซีย เบอร์แมงค์บนพื้นที่ไร่ละ จะมีค่าแรงงานที่ใช้ไปในการเตรียมดิน และหัวพันธุ์จนกระทั่งเก็บเกี่ยวและคัดขนาดบรรจุไร่ละ 3,435.84 บาท หรือประมาณร้อยละ 42.20 ของต้นทุนการปลูกรวม โดยแยกเป็นค่าแรงงานตามขั้นตอนได้ดังนี้

2.1 ค่าแรงงานในการเตรียมดินและขึ้นแปลง เกษตรกรจะเสียค่าแรงงานในขั้นตอนนี้เฉลี่ยไร่ละ 491.30 บาท หรือประมาณร้อยละ 6.03 ของต้นทุนการปลูกรวม ซึ่งประกอบด้วยค่าแรงงานในการเตรียมดินเฉลี่ยไร่ละ 216.67 บาท และค่าแรงงานในการขึ้นแปลงเฉลี่ย ไร่ละ 274.63 บาท

2.2 ค่าแรงงานในการเตรียมหัวพันธุ์ เกษตรกรใช้แรงงานไปในการเตรียมหัวพันธุ์ โดยการผ่าหัวพันธุ์ และนำชิ้นส่วนที่ผ่าไปชำ ค่าแรงงานในขั้นตอนนี้จะเสียเฉลี่ยไร่ละ 84.35 บาท หรือประมาณร้อยละ 1.04 ของต้นทุนการปลูกรวม

2.3 ค่าแรงงานในการปลูก การปลูกมันฝรั่งประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้คือ ขุดหลุม ปลูก และให้น้ำหลังจากปลูกเสร็จ ค่าแรงงานที่ใช้ไปในการปลูกนี้ สำหรับการปลูกมันฝรั่งพันธุ์ รัสเซท เบอร์แมงค์บนพื้นราบ กลสิกรจะเสียโดยเฉลี่ยไร่ละ 591.02 บาท หรือประมาณร้อยละ 7.26 ของต้นทุนการปลูกรวม ซึ่งประกอบด้วยค่าแรงงานตามขั้นตอนข้างต้นดังนี้คือ ค่าแรงงาน ในการขุดหลุม ค่าแรงงานในการปลูก และค่าแรงงานในการให้น้ำหลังจากปลูกเสร็จ โดยเฉลี่ย ไร่ละ 205.00 บาท, 324.72 บาท และ 61.30 บาท ตามลำดับ

2.4 ค่าแรงงานในการดูแลรักษา ในการปลูกมันฝรั่ง กลสิกรจะใช้แรงงานไป ในการดูแลรักษาต้นมันฝรั่งโดยการพูนโคน ให้น้ำ และพ่นยา ซึ่งค่าแรงงานที่ใช้ในขั้นตอนนี้จะเสีย โดยเฉลี่ยไร่ละ 1,663.61 บาท หรือประมาณร้อยละ 20.43 ของต้นทุนการปลูกรวม โดยเป็น ค่าแรงงานที่ใช้ในการพูนโคนเฉลี่ยไร่ละ 772.50 บาท ค่าแรงงานที่ใช้ไปในการให้น้ำและพ่นยา ตลอดช่วงของการดูแลรักษาเฉลี่ยไร่ละ 429.26 บาท และ 461.85 บาท ตามลำดับ

2.5 ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยวและคัดขนาดบรรจุ ขั้นตอนการเก็บเกี่ยวและ คัดขนาดบรรจุ กลสิกรจะใช้แรงงานไปในการขุด และคัดขนาดบรรจุมันฝรั่งที่เป็นหัวดีตามข้อตกลง เพื่อนำออกจำหน่ายให้โครงการหลวง ค่าแรงงานที่ใช้ไปในขั้นตอนนี้กลสิกรจะเสียโดยเฉลี่ยไร่ละ 605.56 บาท หรือประมาณร้อยละ 7.44 ของต้นทุนการปลูกรวม

3. ค่าวัสดุการเกษตร ค่าวัสดุการเกษตรประกอบด้วยค่าปุ๋ย และค่ายาป้องกันกำจัด โรคและแมลงศัตรู สำหรับกลสิกรที่ปลูกมันฝรั่งพันธุ์รัสเซท เบอร์แมงค์บนพื้นราบ จะมีค่าใช้จ่าย ประเภทค่าวัสดุการเกษตรเฉลี่ยไร่ละ 2,315.31 บาท หรือประมาณร้อยละ 28.43 ของต้นทุน การปลูกรวม ซึ่งประกอบด้วย

3.1 ค่าปุ๋ย โดยเฉลี่ยกลสิกรจะมีการจ่ายเงินเป็นค่าปุ๋ยไร่ละ 1,685.11 บาท หรือประมาณร้อยละ 20.69 ของต้นทุนการปลูกรวม

3.2 ค่ายาป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู กลสิกรจะมีการจ่ายเงินเป็นค่ายา ป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูเฉลี่ยไร่ละ 630.20 บาท หรือประมาณร้อยละ 7.74 ของต้นทุน การปลูกรวม

4. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ประกอบด้วยค่าเช่าที่ดิน ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร และ ค่าเครื่องมือเล็ก ๆ น้อย ๆ ทางการเกษตร สำหรับการปลูกมันฝรั่งพันธุ์รัสเซีย เบอร์แมงคัมบน พันราบ กลสิกรจะมีค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เฉลี่ยไร่ละ 321.82 บาท หรือประมาณร้อยละ 3.95 ของ ต้นทุนการปลูกรวม โดยแบ่งออกเป็น

4.1 ค่าเช่าที่ดิน เนื่องจากการปลูกมันฝรั่งพันธุ์รัสเซีย เบอร์แมงคัมบน พันราบ เป็นการปลูกในอำเภอสันทราย ดังนั้นค่าใช้จ่ายที่เป็นค่าเช่าที่ดิน กลสิกรจะเสียโดยเฉลี่ยไร่ละ 250.00 บาท ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบเป็นร้อยละของต้นทุนการปลูกรวมก็จะเท่ากับประมาณร้อยละ 3.07 ของต้นทุนการปลูกรวม

4.2 ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ทางการเกษตร ของการเพาะปลูกมันฝรั่งที่สำคัญ อันได้แก่ เครื่องพ่นยา จอบ และถังน้ำ จากการคำนวณค่าเสื่อมราคาตามวิธีเส้นตรง ในระยะเวลาใช้งานประมาณ 3 เดือน จะได้ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร เฉลี่ยไร่ละ 61.82 บาท หรือประมาณร้อยละ .76 ของต้นทุนการปลูกรวม

4.3 ค่าเครื่องมือเล็ก ๆ น้อย ๆ ทางการเกษตร สำหรับการปลูกมันฝรั่งบน พันราบในอำเภอสันทราย กลสิกรจะมีค่าใช้จ่ายที่เป็นค่าเครื่องมือเล็ก ๆ น้อย ๆ ทางการเกษตร เฉลี่ยไร่ละ 10.00 บาท ดังนั้นการปลูกมันฝรั่งพันธุ์รัสเซีย เบอร์แมงคัมบน พันราบ จึงมีค่าเครื่องมือ เล็ก ๆ น้อย ๆ ทางการเกษตรเฉลี่ยไร่ละ 10.00 บาท หรือประมาณร้อยละ .12 ของต้นทุน การปลูกรวม

สำหรับต้นทุนการปลูกมันฝรั่งพันธุ์รัสเซีย เบอร์แมงคัมบน พันราบ เฉลี่ยต่อกิโลกรัม ได้แสดง รายละเอียดอยู่ในตารางที่ 3.12

การเปรียบเทียบต้นทุนการปลูกมันฝรั่งแต่ละพันธุ์บนพันราบเฉลี่ยต่อไร่

จากตารางที่ 3.13 ซึ่งเป็นตารางที่แสดงถึงต้นทุนการปลูกมันฝรั่งบนพันราบเฉลี่ยต่อไร่ ของแต่ละพันธุ์ เมื่อได้มีการวิเคราะห์ถึงปัจจัยต้นทุนที่มีความสำคัญสำหรับการปลูกมันฝรั่งบนพันราบ จะพบว่า ค่าแรงงานเป็นปัจจัยต้นทุนที่มีความสำคัญที่สุด รองลงมาคือ ค่าวัสดุการเกษตรและค่าหัวพันธุ์ การที่กลสิกรปลูกมันฝรั่งบนพันราบโดยใช้พันธุ์สุปนต้า จะมีค่าแรงงานโดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 42.33 ของต้นทุนการปลูกรวม คือ ประมาณไร่ละ 3,030.61 บาท และมีค่าวัสดุการเกษตร

และค่าหัวพันธุ์โดยเฉลี่ยประมาณร้อยละ 27.91 และ 25.32 ของต้นทุนการปลูกรวมตามลำดับ คือ ประมาณไร่ละ 1,998.09 บาท และ 1,813.28 บาทตามลำดับ พันธุ์เค็นนี่เบค กลีกรจะ ต้องจ่ายค่าแรงงานโดยเฉลี่ยไร่ละ 2,886.76 บาท หรือประมาณร้อยละ 47.02 ของต้นทุน การปลูกรวม และต้องจ่ายค่าวัสดุการเกษตรและค่าหัวพันธุ์เฉลี่ยไร่ละ 1,875.48 บาท และ 1,100.00 บาทตามลำดับ หรือประมาณร้อยละ 30.55 และ 17.92 ของต้นทุนการปลูกรวม ตามลำดับ และพันธุ์รัสเซีย เบอร์แมงค์ ค่าแรงงานที่เกิดขึ้นจะมีโดยเฉลี่ยไร่ละ 3,435.84 บาท หรือประมาณร้อยละ 42.20 ของต้นทุนการปลูกรวม และจะมีค่าวัสดุการเกษตรและค่าหัวพันธุ์ เกิดขึ้นโดยเฉลี่ยไร่ละ 2,315.31 บาท และ 2,070.00 บาทตามลำดับ หรือประมาณร้อยละ 28.43 และ 25.42 ของต้นทุนการปลูกรวมตามลำดับ ส่วนปัจจัยต้นทุนที่เป็นค่าใช้จ่ายอื่น ๆ จะ มีเพียงเล็กน้อยสำหรับการปลูกมันฝรั่งบนพื้นราบทั้ง 3 พันธุ์

ส่วนปัจจัยต้นทุนที่ทำให้เกิดความแตกต่างของต้นทุนการปลูกเฉลี่ยต่อไร่ของแต่ละพันธุ์ จากตารางที่ 3.13 จะพบว่า ค่าหัวพันธุ์เป็นปัจจัยต้นทุนที่ทำให้เกิดความแตกต่างมากที่สุด รอง ลงมาคือ ค่าแรงงานและค่าวัสดุการเกษตร สำหรับค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ในการปลูกมันฝรั่งบนพื้นราบ ทั้ง 3 พันธุ์ มีค่าใช้จ่ายอื่น ๆ เฉลี่ยต่อไร่ที่ไม่แตกต่างกันมากนัก

สาเหตุของความแตกต่างของต้นทุนที่เป็นค่าหัวพันธุ์เฉลี่ยต่อไร่ เกิดจากจำนวนหัวพันธุ์ ที่ใช้ปลูกในเนื้อที่ 1 ไร่ และราคาหัวพันธุ์ต่อกิโลกรัม จะเห็นได้ว่า พันธุ์เค็นนี่เบค ซึ่งเป็นพันธุ์ เพาะปลูกที่มีต้นทุนการปลูกเฉลี่ยต่อไร่ต่ำสุดนั้น มีค่าหัวพันธุ์เฉลี่ยต่อไร่ต่ำสุดด้วย ทั้งนี้เนื่องจาก พันธุ์เค็นนี่เบค ถึงแม้จะใช้จำนวนหัวพันธุ์ต่อไร่สูงกว่าพันธุ์สปุนต้าและพันธุ์รัสเซีย เบอร์แมงค์ แต่ ราคาหัวพันธุ์เค็นนี่เบคเพียงกิโลกรัมละ 11.00 บาท ซึ่งเป็นราคาที่ต่ำกว่ามากเมื่อเปรียบเทียบกับหัวพันธุ์สปุนต้าและหัวพันธุ์รัสเซีย เบอร์แมงค์ ที่ราคา กิโลกรัมละ 28.00 บาท และ 23.00 บาท ตามลำดับ ส่วนพันธุ์รัสเซีย เบอร์แมงค์ ซึ่งเป็นพันธุ์เพาะปลูกที่มีต้นทุนการปลูกเฉลี่ยต่อไร่สูงสุด จะมีค่าหัวพันธุ์เฉลี่ยต่อไร่สูงสุดด้วยเช่นเดียวกัน ทั้งนี้เนื่องจากพันธุ์รัสเซีย เบอร์แมงค์ ถึงแม้ราคา หัวพันธุ์ต่อกิโลกรัมจะต่ำกว่าพันธุ์สปุนต้า ซึ่งต่ำกว่าไม่มากนัก แต่จำนวนหัวพันธุ์ที่ใช้ปลูกในเนื้อที่ 1 ไร่ คือ 90 กิโลกรัมสูงกว่ามากเมื่อเปรียบเทียบกับพันธุ์สปุนต้าที่ใช้หัวพันธุ์เพียง 64.76 กิโลกรัม ในเนื้อที่ 1 ไร่

สาเหตุของความแตกต่างของต้นทุนที่เป็นค่าแรงงานและค่าวัสดุการเกษตรเฉลี่ยต่อไร่ เกิดจากปริมาณการใช้ อัตราค่าแรงและราคาวัสดุการเกษตร ซึ่งจะแตกต่างกันไปในแต่ละอำเภอ อันมีผลทำให้ค่าแรงงานและค่าวัสดุการเกษตรเฉลี่ยต่อไร่ของแต่ละพันธุ์แตกต่างกัน และเป็นผล ต่อเนื่องที่ทำให้ต้นทุนการปลูกเฉลี่ยต่อไร่ของแต่ละพันธุ์แตกต่างกันด้วย จะเห็นได้ว่า พันธุ์เค็นนี่เบค ซึ่งมีค่าแรงงานและค่าวัสดุการเกษตรเฉลี่ยต่อไร่ต่ำสุด จะมีต้นทุนการปลูกเฉลี่ยต่อไร่ต่ำสุดด้วย ส่วนพันธุ์รัสเซีย เบอร์แมงค์ ซึ่งมีค่าแรงงานและค่าวัสดุการเกษตรเฉลี่ยต่อไร่สูงสุด จะมีต้นทุน การปลูกเฉลี่ยต่อไร่สูงสุดด้วยเช่นเดียวกัน

การเปรียบเทียบต้นทุนการปลูกมันฝรั่งแต่ละพันธุ์บนพื้นที่ราบเฉลี่ยต่อกิโลกรัม

การที่ต้องมีการพิจารณาเปรียบเทียบต้นทุนการปลูกเฉลี่ยต่อกิโลกรัม ก็เพื่อให้ผู้ที่สนใจ ในการลงทุนรวมทั้งเกษตรกรได้ทราบว่า พันธุ์ใดในจำนวน 3 พันธุ์ที่ใช้ในการศึกษา จะมีต้นทุนการปลูก เฉลี่ยต่อกิโลกรัมในลำดับต่ำสุด

จากตารางที่ 3.14 ซึ่งเป็นตารางที่แสดงถึงต้นทุนการปลูกมันฝรั่งบนพื้นที่ราบเฉลี่ยต่อ กิโลกรัมของแต่ละพันธุ์ ทำให้ทราบว่า พันธุ์สปุนต้า มีต้นทุนการปลูกเฉลี่ยต่อกิโลกรัมเท่ากับ 2.49 บาท พันธุ์เค็นนี่เบค มีต้นทุนการปลูกเฉลี่ยต่อกิโลกรัมเท่ากับ 2.40 บาท และพันธุ์รัสเซีย เบอร์แมงค์ มีต้นทุนการปลูกเฉลี่ยต่อกิโลกรัมเท่ากับ 3.59 บาท

การที่ต้นทุนการปลูกเฉลี่ยต่อกิโลกรัมจะมีค่าสูงหรือต่ำ มาจากเหตุที่สำคัญ 2 ประการ คือ ต้นทุนการปลูกเฉลี่ยต่อไร่และผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ จะเห็นได้ว่า พันธุ์สปุนต้า ถึงแม้จะมีต้นทุน การปลูกเฉลี่ยต่อไร่สูงกว่าพันธุ์เค็นนี่เบคมาก แต่ผลผลิตที่ได้เฉลี่ยต่อไร่ก็อยู่ในปริมาณที่สูงกว่าด้วย คือให้ผลผลิตถึง 2,880.41 กิโลกรัมต่อไร่ ซึ่งสูงกว่าพันธุ์เค็นนี่เบคที่ให้ผลผลิตเพียง 2,559.81 กิโลกรัมต่อไร่ ดังนั้นเมื่อนำมาเฉลี่ยกันแล้วจึงได้ค่าต้นทุนการปลูกเฉลี่ยต่อกิโลกรัม สูงกว่าพันธุ์เค็นนี่เบคไม่มากนัก ส่วนพันธุ์รัสเซีย เบอร์แมงค์ ซึ่งมีต้นทุนการปลูกเฉลี่ยต่อไร่สูงสุด และยังให้ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ในปริมาณที่ต่ำสุดด้วย คือ ให้ผลผลิตเพียง 2,270.67 กิโลกรัมต่อไร่ ดังนั้นเมื่อนำมาเฉลี่ยแล้ว จึงได้ค่าต้นทุนการปลูกเฉลี่ยต่อกิโลกรัมสูงสุดด้วย

จากการเปรียบเทียบต้นทุนการปลูกเฉลี่ยต่อกิโลกรัม สามารถสรุปได้ว่า การลงทุน
ทำการเพาะปลูกมันฝรั่งบนพื้นราบโดยใช้พันธุ์รัสเซีย เบอร์แมงค์ กสิกรจะมีต้นทุนการปลูกเฉลี่ย
ต่อกิโลกรัมในลำดับสูงสุด รองลงมาคือ พันธุ์สปันต้า และการลงทุนทำการเพาะปลูกมันฝรั่ง
บนพื้นราบ โดยใช้พันธุ์เค็นนี่เบค กสิกรจะมีต้นทุนการปลูกเฉลี่ยต่อกิโลกรัมในลำดับต่ำสุด

ตารางที่ 3.1 ต้นทุนการปลูกมันฝรั่งพันธุ์สปันต้าบนพื้นราบเฉลี่ยต่อไร่ในอำเภอสันทราย
ปีการเพาะปลูก 2528/2529

รายการต้นทุน	บาท/ไร่	ร้อยละ
1. ค่าหัวพันธุ์	1,850.24	23.57
2. ค่าแรงงานในการเตรียมดินและหัวพันธุ์จนกระทั่ง เก็บเกี่ยวและคัดขนาดบรรจุ	3,386.04	43.14
2.1 ค่าแรงงานในการเตรียมดินและขึ้นแปลง	492.08	6.27
เตรียมดิน	218.75	2.79
ขึ้นแปลง	273.33	3.48
2.2 ค่าแรงงานในการเตรียมพันธุ์	90.00	1.15
2.3 ค่าแรงงานในการปลูก	598.96	7.63
ขุดหลุม	201.04	2.56
ปลูก	322.29	4.11
ให้น้ำ	75.63	.96
2.4 ค่าแรงงานในการดูแลรักษา	1,553.54	19.79
พูนโคน	795.00	10.13
ให้น้ำ	447.71	5.70
พ่นยา	310.83	3.96
2.5 ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยวและคัดขนาดบรรจุ	651.46	8.30
3. ค่าวัสดุการเกษตร	2,259.48	28.78
3.1 ค่าปุ๋ย	1,752.13	22.32
3.2 ค่ายาป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู	507.35	6.46
4. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	353.87	4.51
4.1 ค่าเช่าที่ดิน	250.00	3.18
4.2 ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร	93.87	1.20
4.3 ค่าเครื่องมือเล็ก ๆ น้อย ๆ ทางการเกษตร	10.00	.13
ต้นทุนการปลูกรวม	7,849.63	100.00

หมายเหตุ จำนวนจากสถิติตัวอย่าง จำนวน 20 ราย รวมเนื้อที่ 24 ไร่

ตารางที่ 3.2 ต้นทุนการปลูกมันฝรั่งพันธุ์สปุนต้าบนพื้นราบเฉลี่ยต่อกิโลกรัมในอำเภอสันทราย
ปีการเพาะปลูก 2528/2529

รายการต้นทุน	บาท/ก.ก.	ร้อยละ
1. ค่าหัวพันธุ์	.59	23.57
2. ค่าแรงงานในการเตรียมดินและหัวพันธุ์จนกระทั่ง เก็บเกี่ยวและคัดขนาดบรรจุ	1.07	43.14
2.1 ค่าแรงงานในการเตรียมดินและขึ้นแปลง	.15	6.27
เตรียมดิน	.07	2.79
ขึ้นแปลง	.08	3.48
2.2 ค่าแรงงานในการเตรียมหัวพันธุ์	.03	1.15
2.3 ค่าแรงงานในการปลูก	.19	7.63
ขุดหลุม	.06	2.56
ปลูก	.10	4.11
ให้น้ำ	.03	.96
2.4 ค่าแรงงานในการดูแลรักษา	.49	19.79
พูนโคน	.25	10.13
ให้น้ำ	.14	5.70
พ่นยา	.10	3.96
2.5 ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยวและคัดขนาดบรรจุ	.21	8.30
3. ค่าวัสดุการเกษตร	.71	28.78
3.1 ค่าปุ๋ย	.55	22.32
3.2 ค่ายาป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู	.16	6.46
4. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	.11	4.51
4.1 ค่าเช่าที่ดิน	.07	3.18
4.2 ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร	.03	1.20
4.3 ค่าเครื่องมือเล็ก ๆ น้อย ๆ ทางกรเกษตร	.01	.13
ต้นทุนการปลูกรวม	2.48	100.00

หมายเหตุ ผลผลิตต่อไร่เท่ากับ 3,159.96 กิโลกรัม ซึ่งคำนวณโดยเฉลี่ยจากกสิกรตัวอย่าง
จำนวน 20 ราย รวมเนื้อที่ 24 ไร่

ตารางที่ 3.3 ต้นทุนการปลูกมันฝรั่งพันธุ์สปูนต้าบนพื้นราบเฉลี่ยต่อไร่ในอำเภอแม่แตง
ปีการเพาะปลูก 2528/2529

รายการต้นทุน	บาท/ไร่	ร้อยละ
1. ค่าหัวพันธุ์	1,892.80	30.62
2. ค่าแรงงานในการเตรียมดินและหัวพันธุ์จนกระทั่ง เก็บเกี่ยวและคัดขนาดบรรจุ	2,572.00	41.61
2.1 ค่าแรงงานในการเตรียมดินและขึ้นแปลง	568.67	9.20
เตรียมดิน	320.67	5.19
ขึ้นแปลง	248.00	4.01
2.2 ค่าแรงงานในการเตรียมหัวพันธุ์	73.33	1.19
2.3 ค่าแรงงานในการปลูก	449.00	7.26
ขุดหลุม	189.33	3.06
ปลูก	225.67	3.65
ให้น้ำ	34.00	.55
2.4 ค่าแรงงานในการดูแลรักษา	1,057.67	17.11
พูนโคน	619.67	10.02
ให้น้ำ	236.67	3.83
พ่นยา	201.33	3.26
2.5 ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยวและคัดขนาดบรรจุ	423.33	6.85
3. ค่าวัสดุการเกษตร	1,398.47	22.63
3.1 ค่าปุ๋ย	1,010.07	16.34
3.2 ค่ายาป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู	388.40	6.29
4. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	317.69	5.14
4.1 ค่าเช่าที่ดิน	250.00	4.04
4.2 ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร	53.69	.87
4.3 ค่าเครื่องมือเล็ก ๆ น้อย ๆ ทางการเกษตร	14.00	.23
ต้นทุนการปลูกรวม	6,180.96	100.00

หมายเหตุ จำนวนจากกสิกรตัวอย่าง จำนวน 10 ราย รวมเนื้อที่ 15 ไร่

ตารางที่ 3.4 ต้นทุนการปลูกมันฝรั่งพันธุ์สปูนต้าบนพื้นราบเฉลี่ยต่อกิโลกรัมในอำเภอแม่แตง
ปีการเพาะปลูก 2528/2529

รายการต้นทุน	บาท/ก.ก.	ร้อยละ
1. ค่าหัวพันธุ์	.72	30.62
2. ค่าแรงงานในการเตรียมดินและหัวพันธุ์จนกระทั่งเก็บเกี่ยวและคัดขนาดบรรจุ	.98	41.61
2.1 ค่าแรงงานในการเตรียมดินและขึ้นแปลง	.22	9.20
เตรียมดิน	.12	5.19
ขึ้นแปลง	.10	4.01
2.2 ค่าแรงงานในการเตรียมหัวพันธุ์	.03	1.19
2.3 ค่าแรงงานในการปลูก	.17	7.26
ขุดหลุม	.07	3.06
ปลูก	.09	3.65
ให้น้ำ	.01	.55
2.4 ค่าแรงงานในการดูแลรักษา	.40	17.11
พูนโคน	.23	10.02
ให้น้ำ	.09	3.83
พ่นยา	.08	3.26
2.5 ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยวและคัดขนาดบรรจุ	.16	6.85
3. ค่าวัสดุการเกษตร	.53	22.63
3.1 ค่าปุ๋ย	.38	16.34
3.2 ค่ายาป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู	.15	6.29
4. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	.12	5.14
4.1 ค่าเช่าที่ดิน	.09	4.04
4.2 ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร	.02	.87
4.3 ค่าเครื่องมือเล็ก ๆ น้อย ๆ ทางการเกษตร	.01	.23
ต้นทุนการปลูกรวม	2.35	100.00

หมายเหตุ ผลผลิตต่อไร่เท่ากับ 2,630.47 กิโลกรัม ซึ่งคำนวณโดยเฉลี่ยจากกสิกรตัวอย่าง
จำนวน 10 ราย รวมเนื้อที่ 15 ไร่

ตารางที่ 3.5 ต้นทุนการปลูกมันฝรั่งพันธุ์สปูนต้าบนพื้นราบเฉลี่ยต่อไร่ในอำเภอฟาง
ปีการเพาะปลูก 2528/2529

รายการต้นทุน	บาท/ไร่	ร้อยละ
1. ค่าหัวพันธุ์	1,604.40	22.80
2. ค่าแรงงานในการเตรียมดินและหัวพันธุ์จนกระทั่งเก็บเกี่ยวและคัดขนาดบรรจุ	2,865.50	40.71
2.1 ค่าแรงงานในการเตรียมดินและขึ้นแปลง	427.50	6.07
เตรียมดิน	209.00	2.97
ขึ้นแปลง	218.50	3.10
2.2 ค่าแรงงานในการเตรียมหัวพันธุ์	91.50	1.30
2.3 ค่าแรงงานในการปลูก	339.50	4.82
ขุดหลุม	101.50	1.44
ปลูก	173.50	2.46
ให้น้ำ	64.50	.92
2.4 ค่าแรงงานในการดูแลรักษา	1,534.00	21.80
พูนโคน	651.50	9.26
ให้น้ำ	598.50	8.50
พ่นยา	284.00	4.04
2.5 ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยวและคัดขนาดบรรจุ	473.00	6.72
3. ค่าวัสดุการเกษตร	2,270.20	32.26
3.1 ค่าปุ๋ย	1,905.20	27.07
3.2 ค่ายาป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู	365.00	5.19
4. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	298.01	4.23
4.1 ค่าเช่าที่ดิน	200.00	2.84
4.2 ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร	78.01	1.11
4.3 ค่าเครื่องมือเล็ก ๆ น้อย ๆ ทางกรการเกษตร	20.00	.28
ต้นทุนการปลูกรวม	7,038.11	100.00

หมายเหตุ คำนวณจากกสิกรตัวอย่าง จำนวน 10 ราย รวมเนื้อที่ 10 ไร่

ตารางที่ 3.6 ต้นทุนการปลูกมันฝรั่งพันธุ์สปูนต้าบนพื้นราบเฉลี่ยต่อกิโลกรัมในอำเภอฟาง
ปีการเพาะปลูก 2528/2529

รายการต้นทุน	บาท/ก.ก.	ร้อยละ
1. ค่าหัวพันธุ์	.62	22.80
2. ค่าแรงงานในการเตรียมดินและหัวพันธุ์จนกระทั่ง เก็บเกี่ยวและคัดขนาดบรรจุ	1.11	40.71
2.1 ค่าแรงงานในการเตรียมดินและขึ้นแปลง	.17	6.07
เตรียมดิน	.08	2.97
ขึ้นแปลง	.09	3.10
2.2 ค่าแรงงานในการเตรียมหัวพันธุ์	.04	1.30
2.3 ค่าแรงงานในการปลูก	.13	4.82
ขุดหลุม	.04	1.44
ปลูก	.07	2.46
ให้น้ำ	.02	.92
2.4 ค่าแรงงานในการดูแลรักษา	.59	21.80
พูนโคน	.25	9.26
ให้น้ำ	.23	8.50
พ่นยา	.11	4.04
2.5 ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยวและคัดขนาดบรรจุ	.18	6.72
3. ค่าวัสดุการเกษตร	.88	32.26
3.1 ค่าปุ๋ย	.74	27.07
3.2 ค่ายาป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู	.14	5.19
4. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	.11	4.23
4.1 ค่าเช่าที่ดิน	.07	2.84
4.2 ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร	.03	1.11
4.3 ค่าเครื่องมือเล็ก ๆ น้อย ๆ ทางการเกษตร	.01	.28
ต้นทุนการปลูกรวม	2.72	100.00

หมายเหตุ ผลผลิตต่อไร่เท่ากับ 2,584.40 กิโลกรัม ซึ่งคำนวณโดยเฉลี่ยจากกสิกรตัวอย่าง
จำนวน 10 ราย รวมเนื้อที่ 10 ไร่

ตารางที่ 3.7 ต้นทุนการปลูกมันฝรั่งพันธุ์สปูนต้าบนพื้นราบเฉลี่ยต่อไร่
ปีการเพาะปลูก 2528/2529

รายการต้นทุน	อำเภอสันทราย		อำเภอแม่แตง		อำเภอฝาง		เฉลี่ยรวม 3 อำเภอ*	
	บาท/ไร่	ร้อยละ	บาท/ไร่	ร้อยละ	บาท/ไร่	ร้อยละ	บาท/ไร่	ร้อยละ
1. ค่าหัวพันธุ์	1,850.24	23.57	1,892.80	30.62	1,604.40	22.80	1,813.28	25.32
2. ค่าแรงงานในการเตรียมดินและหัวพันธุ์ จนกระทั่งเก็บเกี่ยวและคัดขนาดบรรจุ	3,386.04	43.14	2,572.00	41.61	2,865.50	40.71	3,030.61	42.33
2.1 ค่าแรงงานในการเตรียมดิน และขึ้นแปลง	492.08	6.27	568.67	9.20	427.50	6.07	502.35	7.02
เตรียมดิน	218.75	2.79	320.67	5.19	209.00	2.97	247.96	3.47
ขึ้นแปลง	273.33	3.48	248.00	4.01	218.50	3.10	254.39	3.55
2.2 ค่าแรงงานในการเตรียมหัวพันธุ์	90.00	1.15	73.33	1.19	91.50	1.30	85.20	1.19
2.3 ค่าแรงงานในการปลูก	598.96	7.63	449.00	7.26	339.50	4.82	500.10	6.99
ซุดหลุม	201.04	2.56	189.33	3.06	101.50	1.44	177.14	2.47
ปลูก	322.29	4.11	225.67	3.65	173.50	2.46	262.35	3.67
ให้หน้า	75.63	.96	34.00	.55	64.50	.92	60.61	.85
2.4 ค่าแรงงานในการดูแลรักษา	1,553.54	19.79	1,057.67	17.11	1,534.00	21.80	1,397.76	19.52
พูนโคน	795.00	10.13	619.67	10.02	651.50	9.26	712.04	9.94
ให้หน้า	447.71	5.70	236.67	3.83	598.50	8.50	413.88	5.78
พ่นยา	310.83	3.96	201.33	3.26	284.00	4.04	271.84	3.80
2.5 ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยว และคัดขนาดบรรจุ	651.46	8.30	423.33	6.85	473.00	6.72	545.20	7.61
3. ค่าวัสดุการเกษตร	2,259.48	28.78	1,398.47	22.63	2,270.20	32.26	1,998.09	27.91
3.1 ค่าปุ๋ย	1,752.13	22.32	1,010.07	16.34	1,905.20	27.07	1,556.20	21.74
3.2 ค่ายาป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู	507.35	6.46	388.40	6.29	365.00	5.19	441.89	6.17
4. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	353.87	4.51	317.69	5.14	298.01	4.23	317.96	4.44
4.1 ค่าเช่าที่ดิน	250.00	3.18	250.00	4.04	200.00	2.84	225.00	3.14
4.2 ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร	93.87	1.20	53.69	.87	78.01	1.11	78.29	1.09
4.3 ค่าเครื่องมือเล็ก ๆ น้อย ๆ ทางการเกษตร	10.00	.13	14.00	.23	20.00	.28	14.67	.21
ต้นทุนการปลูกรวม	7,849.63	100.00	6,180.96	100.00	7,038.11	100.00	7,159.94	100.00

* คำนวณจากสถิติตัวอย่าง จำนวน 40 ราย รวมเนื้อที่ 49 ไร่

ตารางที่ 3.8 ต้นทุนการปลูกมันฝรั่งพันธุ์สปูนต้าบนพื้นที่ราบเฉลี่ยต่อกิโลกรัม
ปีการเพาะปลูก 2528/2529

รายการต้นทุน	อำเภอสันทราย		อำเภอแม่แตง		อำเภอฝาง		เฉลี่ยรวม 3 อำเภอ	
	บาท/ก.ก.	ร้อยละ	บาท/ก.ก.	ร้อยละ	บาท/ก.ก.	ร้อยละ	บาท/ก.ก.	ร้อยละ
1. ค่าหัวพันธุ์	.59	23.57	.72	30.62	.62	22.80	.63	25.32
2. ค่าแรงงานในการเตรียมดินและหัวพันธุ์ จนกระทั่งเก็บเกี่ยวและคัดขนาดบรรจุ	1.07	43.14	.98	41.61	1.11	40.71	1.05	42.33
2.1 ค่าแรงงานในการเตรียมดิน และขึ้นแปลง	.15	6.27	.22	9.20	.17	6.07	.17	7.02
เตรียมดิน	.07	2.79	.12	5.19	.08	2.97	.08	3.47
ขึ้นแปลง	.08	3.48	.10	4.01	.09	3.10	.09	3.55
2.2 ค่าแรงงานในการเตรียมหัวพันธุ์	.03	1.15	.03	1.19	.04	1.30	.03	1.19
2.3 ค่าแรงงานในการปลูก	.19	7.63	.17	7.26	.13	4.82	.17	6.99
ขุดหลุม	.06	2.56	.07	3.06	.04	1.44	.06	2.47
ปลูก	.10	4.11	.09	3.65	.07	2.46	.09	3.67
ให้น้ำ	.03	.96	.01	.55	.02	.92	.02	.85
2.4 ค่าแรงงานในการดูแลรักษา	.49	19.79	.40	17.11	.59	21.80	.49	19.52
พูนโคน	.25	10.13	.23	10.02	.25	9.26	.25	9.94
ให้น้ำ	.14	5.70	.09	3.83	.23	8.50	.14	5.78
พ่นยา	.10	3.96	.08	3.26	.11	4.04	.10	3.80
2.5 ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยว และคัดขนาดบรรจุ	.21	8.30	.16	6.85	.18	6.72	.19	7.61
3. ค่าวัสดุการเกษตร	.71	28.78	.53	22.63	.88	32.26	.70	27.91
3.1 ค่าปุ๋ย	.55	22.32	.38	16.34	.74	27.07	.54	21.74
3.2 ค่ายาป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู	.16	6.46	.15	6.29	.14	5.19	.16	6.17
4. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	.11	4.51	.12	5.14	.11	4.23	.11	4.44
4.1 ค่าเช่าที่ดิน	.07	3.18	.09	4.04	.07	2.84	.08	3.14
4.2 ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร	.03	1.20	.02	.87	.03	1.11	.02	1.09
4.3 ค่าเครื่องมือเล็ก ๆ น้อย ๆ ทางการเกษตร	.01	.13	.01	.23	.01	.28	.01	.21
ต้นทุนการปลูกรวม	2.48	100.00	2.35	100.00	2.72	100.00	2.49	100.00

หมายเหตุ เฉลี่ยรวม 3 อำเภอ ผลผลิตต่อไร่เท่ากับ 2,880.41 กิโลกรัม ซึ่งคำนวณโดยเฉลี่ยจากสิกรตัวอย่าง
จำนวน 40 ราย รวมเนื้อที่ 49 ไร่

ตารางที่ 3.9 ต้นทุนการปลูกมันฝรั่งพันธุ์เคินนีเบคบนพื้นที่ราบเฉลี่ยต่อไร่
ปีการเพาะปลูก 2528/2529

รายการต้นทุน	บาท/ไร่	ร้อยละ
1. ค่าหัวพันธุ์	1,100.00	17.92
2. ค่าแรงงานในการเตรียมดินและหัวพันธุ์จนกระทั่ง เก็บเกี่ยวและคัดขนาดบรรจุ	2,886.76	47.02
2.1 ค่าแรงงานในการเตรียมดินและขึ้นแปลง	491.93	8.01
เตรียมดิน	215.16	3.50
ขึ้นแปลง	276.77	4.51
2.2 ค่าแรงงานในการเตรียมหัวพันธุ์	101.77	1.66
2.3 ค่าแรงงานในการปลูก	362.42	5.90
ขุดหลุม	97.42	1.59
ปลูก	214.35	3.49
ให้น้ำ	50.65	.82
2.4 ค่าแรงงานในการดูแลรักษา	1,353.22	22.04
พูนโคน	680.00	11.08
ให้น้ำ	437.74	7.13
พ่นยา	235.48	3.83
2.5 ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยวและคัดขนาดบรรจุ	577.42	9.41
3. ค่าวัสดุการเกษตร	1,875.48	30.55
3.1 ค่าปุ๋ย	1,639.06	26.70
3.2 ค่ายาป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู	236.42	3.85
4. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	276.94	4.51
4.1 ค่าเช่าที่ดิน	200.00	3.26
4.2 ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร	56.94	.93
4.3 ค่าเครื่องมือเล็ก ๆ น้อย ๆ ทางการเกษตร	20.00	.32
ต้นทุนการปลูกรวม	6,139.18	100.00

หมายเหตุ จำนวนจากกลีกรตัวอย่าง จำนวน 25 ราย รวมเนื้อที่ 31 ไร่

ตารางที่ 3.10 ต้นทุนการปลูกมันฝรั่งพันธุ์ไคเนบีแบบคนพื้นราบเฉลี่ยต่อกิโลกรัม
ปีการเพาะปลูก 2528/2529

รายการต้นทุน	บาท/ก.ก.	ร้อยละ
1. ค่าหัวพันธุ์	.43	17.92
2. ค่าแรงงานในการเตรียมดินและหัวพันธุ์จนกระทั่งเก็บเกี่ยวและคัดขนาดบรรจุ	1.13	47.02
2.1 ค่าแรงงานในการเตรียมดินและขึ้นแปลง	.19	8.01
เตรียมดิน	.08	3.50
ขึ้นแปลง	.11	4.51
2.2 ค่าแรงงานในการเตรียมหัวพันธุ์	.04	1.66
2.3 ค่าแรงงานในการปลูก	.14	5.90
ขุดหลุม	.04	1.59
ปลูก	.08	3.49
ไถหน้า	.02	.82
2.4 ค่าแรงงานในการดูแลรักษา	.53	22.04
พูนโคน	.27	11.08
ไถหน้า	.17	7.13
พ่นยา	.09	3.83
2.5 ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยวและคัดขนาดบรรจุ	.23	9.41
3. ค่าวัสดุการเกษตร	.73	30.55
3.1 ค่าปุ๋ย	.64	26.70
3.2 ค่ายาป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู	.09	3.85
4. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	.11	4.51
4.1 ค่าเช่าที่ดิน	.08	3.26
4.2 ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร	.02	.93
4.3 ค่าเครื่องมือเล็ก ๆ น้อย ๆ ทางการเกษตร	.01	.32
ต้นทุนการปลูกรวม	2.40	100.00

หมายเหตุ ผลผลิตต่อไร่เท่ากับ 2,559.81 กิโลกรัม ซึ่งคำนวณโดยเฉลี่ยจากกสิกรตัวอย่าง
จำนวน 25 ราย รวมเนื้อที่ 31 ไร่

ตารางที่ 3.11 ต้นทุนการปลูกมันฝรั่งรัสเซียเซท เบอร์แมงคัมบนพื้นที่ราบเฉลี่ยต่อไร่
ปีการเพาะปลูก 2528/2529

รายการต้นทุน	บาท/ไร่	ร้อยละ
1. ค่าหัวพันธุ์	2,070.00	25.42
2. ค่าแรงงานในการเตรียมดินและหัวพันธุ์จนกระทั่ง เก็บเกี่ยวและคัดขนาดบรรจุ	3,435.84	42.20
2.1 ค่าแรงงานในการเตรียมดินและขึ้นแปลง	491.30	6.03
เตรียมดิน	216.67	2.66
ขึ้นแปลง	274.63	3.37
2.2 ค่าแรงงานในการเตรียมหัวพันธุ์	84.35	1.04
2.3 ค่าแรงงานในการปลูก	591.02	7.26
ขุดหลุม	205.00	2.52
ปลูก	324.72	3.99
ให้น้ำ	61.30	.75
2.4 ค่าแรงงานในการดูแลรักษา	1,663.61	20.43
พูนโคน	772.50	9.49
ให้น้ำ	429.26	5.27
พ่นยา	461.85	5.67
2.5 ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยวและคัดขนาดบรรจุ	605.56	7.44
3. ค่าวัสดุการเกษตร	2,315.31	28.43
3.1 ค่าปุ๋ย	1,685.11	20.69
3.2 ค่ายาป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู	630.20	7.74
4. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	321.82	3.95
4.1 ค่าเช่าที่ดิน	250.00	3.07
4.2 ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร	61.82	.76
4.3 ค่าเครื่องมือเล็ก ๆ น้อย ๆ ทางการเกษตร	10.00	.12
ต้นทุนการปลูกรวม	8,142.97	100.00

หมายเหตุ คำนวณจากกสิกรตัวอย่าง จำนวน 25 ราย รวมเนื้อที่ 54 ไร่

ตารางที่ 3.12 ต้นทุนการปลูกมันฝรั่งพันธุ์รัสเซีย เบอร์แมงคัมบนพื้นที่ราบเฉลี่ยต่อกิโลกรัม
ปีการเพาะปลูก 2528/2529

รายการต้นทุน	บาท/ก.ก.	ร้อยละ
1. ค่าหัวพันธุ์	.91	25.42
2. ค่าแรงงานในการเตรียมดินและหัวพันธุ์จนกระทั่ง เก็บเกี่ยวและคัดขนาดบรรจุ	1.52	42.20
2.1 ค่าแรงงานในการเตรียมดินและขึ้นแปลง	.22	6.03
เตรียมดิน	.10	2.66
ขึ้นแปลง	.12	3.37
2.2 ค่าแรงงานในการเตรียมหัวพันธุ์	.04	1.04
2.3 ค่าแรงงานในการปลูก	.26	7.26
ขุดหลุม	.09	2.52
ปลูก	.14	3.99
ให้น้ำ	.03	.75
2.4 ค่าแรงงานในการดูแลรักษา	.73	20.43
พูนโคน	.34	9.49
ให้น้ำ	.19	5.27
พ่นยา	.20	5.67
2.5 ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยวและคัดขนาดบรรจุ	.27	7.44
3. ค่าวัสดุการเกษตร	1.02	28.43
3.1 ค่าปุ๋ย	.74	20.69
3.2 ค่ายาป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู	.28	7.74
4. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	.14	3.95
4.1 ค่าเช่าที่ดิน	.11	3.07
4.2 ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร	.02	.76
4.3 ค่าเครื่องมือเล็ก ๆ น้อย ๆ ทางการเกษตร	.01	.12
ต้นทุนการปลูกรวม	3.59	100.00

หมายเหตุ ผลผลิตต่อไร่เท่ากับ 2,270.67 กิโลกรัม ซึ่งคำนวณโดยเฉลี่ยจากกสิกรตัวอย่าง
จำนวน 25 ราย รวมเนื้อที่ 54 ไร่

ตารางที่ 3.13 เปรียบเทียบต้นทุนการปลูกมันฝรั่งบนพื้นราบเฉลี่ยต่อไร่ ปีการเพาะปลูก 2528/2529

รายการต้นทุน	พันธุ์สปันต้า		พันธุ์เคินนี่เบค		พันธุ์รัสเซีย เบอร์แมงค์	
	บาท/ไร่	ร้อยละ	บาท/ไร่	ร้อยละ	บาท/ไร่	ร้อยละ
1. ค่าหัวพันธุ์	1,813.28	25.32	1,100.00	17.92	2,070.00	25.42
2. ค่าแรงงานในการเตรียมดินและหัวพันธุ์จนกระทั่งเก็บเกี่ยวและคัดขนาดบรรจุ	3,030.61	42.33	2,886.76	47.02	3,435.84	42.20
2.1 ค่าแรงงานในการเตรียมดินและขึ้นแปลง	502.35	7.02	491.93	8.01	491.30	6.03
2.2 ค่าแรงงานในการเตรียมหัวพันธุ์	85.20	1.19	101.77	1.66	84.35	1.04
2.3 ค่าแรงงานในการปลูก	500.10	6.99	362.42	5.90	591.02	7.26
2.4 ค่าแรงงานในการดูแลรักษา	1,397.76	19.52	1,353.22	22.04	1,663.61	20.43
2.5 ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยวและคัดขนาดบรรจุ	545.20	7.61	577.42	9.41	605.56	7.44
3. ค่าวัสดุการเกษตร	1,998.09	27.91	1,875.48	30.55	2,315.31	28.43
3.1 ค่าปุ๋ย	1,556.20	21.74	1,639.06	26.70	1,685.11	20.69
3.2 ค่ายาป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู	441.89	6.17	236.42	3.85	630.20	7.74
4. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	317.96	4.44	276.94	4.51	321.82	3.95
4.1 ค่าเช่าที่ดิน	225.00	3.14	200.00	3.26	250.00	3.07
4.2 ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร	78.29	1.09	56.94	.93	61.82	.76
4.3 ค่าเครื่องมือเล็ก ๆ น้อย ๆ ทางการเกษตร	14.67	.21	20.00	.32	10.00	.12
ต้นทุนการปลูกรวม	7,159.94	100.00	6,139.18	100.00	8,142.97	100.00

ตารางที่ 3.14 เปรียบเทียบต้นทุนการปลูกมันฝรั่งบนพื้นราบเฉลี่ยต่อกิโลกรัม ปีการเพาะปลูก 2528/2529

รายการต้นทุน	พันธุ์สปันต้า		พันธุ์เคินนี่เบค		พันธุ์รัสเซีย เบอร์แมงค์	
	บาท/ก.ก.	ร้อยละ	บาท/ก.ก.	ร้อยละ	บาท/ก.ก.	ร้อยละ
1. ค่าหัวพันธุ์	.63	25.32	.43	17.92	.91	25.42
2. ค่าแรงงานในการเตรียมดินและหัวพันธุ์จนกระทั่งเก็บเกี่ยวและคัดขนาดบรรจุ	1.05	42.33	1.13	47.02	1.52	42.20
2.1 ค่าแรงงานในการเตรียมดินและขึ้นแปลง	.17	7.02	.19	8.01	.22	6.03
2.2 ค่าแรงงานในการเตรียมหัวพันธุ์	.03	1.19	.04	1.66	.04	1.04
2.3 ค่าแรงงานในการปลูก	.17	6.99	.14	5.90	.26	7.26
2.4 ค่าแรงงานในการดูแลรักษา	.49	19.52	.53	22.04	.73	20.43
2.5 ค่าแรงงานในการเก็บเกี่ยวและคัดขนาดบรรจุ	.19	7.61	.23	9.41	.27	7.44
3. ค่าวัสดุการเกษตร	.70	27.91	.73	30.55	1.02	28.43
3.1 ค่าปุ๋ย	.54	21.74	.64	26.70	.74	20.69
3.2 ค่ายาป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู	.16	6.17	.09	3.85	.28	7.74
4. ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ	.11	4.44	.11	4.51	.14	3.95
4.1 ค่าเช่าที่ดิน	.08	3.14	.08	3.26	.11	3.07
4.2 ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์การเกษตร	.02	1.09	.02	.93	.02	.76
4.3 ค่าเครื่องมือเล็ก ๆ น้อย ๆ ทางการเกษตร	.01	.21	.01	.32	.01	.12
ต้นทุนการปลูกรวม	2.49	100.00	2.40	100.00	3.59	100.00